

ПРОЄКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням голови районної
державної адміністрації – начальника
районної військової адміністрації

..... № .....

**ПРОГРАМА
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
СЄВЕРОДОНЕЦЬКОГО РАЙОНУ
ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2024-2027 РОКИ**

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	6
1.1. Загальна характеристика району	6
1.2. Економічний стан району	8
1.3. Промисловість	8
1.4. Паливно-енергетичний комплекс	12
1.5. Агропромисловий комплекс	13
1.6. Дорожня інфраструктура	16
1.7. Транспортна інфраструктура	17
1.8. Зв'язок та інформаційний простір	20
1.9. Житлово-комунальне господарство	21
1.10. Будівництво	24
1.11. Інвестиційна діяльність та міжнародна технічна допомога	26
1.12. Розвиток підприємництва	34
1.13. Туризм	36
1.14. Децентралізація	38
1.15. Розроблення містобудівної документації	40
1.16. Демографічна ситуація та ринок праці	41
1.17. Управління об'єктами комунальної власності	44
1.18. Соціальне забезпечення	46
1.19. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах	49
1.20. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб	51
1.21. Охорона здоров'я	56
1.22. Освіта	58
1.23. Культура	60
1.24. Молодь і спорт	62
1.25. Охорона навколишнього природного середовища	63
1.26. Цивільний захист	70
2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ	73
3. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА 2024-2027 РОКИ	76
3.1. Джерела формування та видатки бюджетних установ	76

- Додаток 1. Основні показники соціально-економічного розвитку Сєверодонецького району Луганської області**
- Додаток 2. Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми соціально-економічного розвитку Сєверодонецького району Луганської області на 2024-2027 роки**
- Додаток 3. Перелік районних (цільових) програм**
- Додаток 4. Перелік заходів, які фінансуються у 2024-2027 роках за рахунок районного бюджету**
- Додаток 5. Перелік інвестиційних проєктів, які планується реалізовувати у 2024-2027 роках за рахунок бюджетних коштів**

ВСТУП

Програма соціально-економічного розвитку Северодонецького району Луганської області на 2024-2027 роки (далі – Програма) розроблена для забезпечення відновлення роботи та подальшого розвитку територіальних громад району (після проведення безпекових заходів, відновлення роботи органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності).

Пріоритетні заходи на 2024-2027 роки – забезпечення життєдіяльності громад району, відновлення втраченого потенціалу, в тому числі в період воєнного стану та у післявоєнний період.

Законодавчою та нормативно правовою основою розроблення Програми є: закони України «Про місцеві державні адміністрації»; «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України»; «Про правовий режим воєнного стану»; «Про засади державної регіональної політики», постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами); від 31.05.2021 № 586 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки»; від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану»; указів Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затверджений Законом України від 24.02.2022 р. № 2102-IX (зі змінами, внесеними Указом від 14.03.2022 № 133/2022, затверджений Законом України від 15.03.2022 № 2119-IX; Указом від 18.04.2022 № 259/2022, затверджений Законом України від 21.04.2022 № 2212-IX; Указом від 17.05.2022 № 341/2022, затверджений Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX; Указом від 12.08.2022 № 573/2022, затверджений Законом України від 15.08.2022 № 2500-IX; Указом від 07.11.2022 № 757/2022, затверджений Законом України від 16.11.2022 № 2738-IX; Указом від 06.02.2023 № 58/2023, затверджений Законом України від 07.02.2023 № 2915-IX; Указом від 01.05.2023 № 254/2023, затверджений Законом України від 02.05.2023 № 3057-IX; Указом від 26.07.2023 № 451/2023, затверджений Законом України від 27.07.2023 № 3275-IX; Указом від 06.11.2023 № 734/2023, затверджений Законом України від 08.11.2023 № 3429-IX «Про провадження строку дії воєнного стану в Україні»); від 24.02.2022 № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій».

З метою забезпечення цілісності системи планування районного розвитку Програма враховує положення програмних документів, які діють на державному та регіональному рівнях, екосистемний підхід з урахуванням екологічної складової під час розроблення та затвердження документів державного планування, а саме:

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Стратегії розвитку Луганської області на 2021-2027 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 26.03.2020 № 246;

Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

Плану заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 878-р;

Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

Водної стратегії України на період до 2050 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р, та операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженого цим розпорядженням;

Державної стратегії управління лісами України до 2035 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р. та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, затвердженим цим розпорядженням.

Програма містить аналіз сценаріїв розвитку району, які визначають бачення можливостей та результати майбутнього Северодонецького району. Усвідомлюючи, що наявна кризова ситуація та військовий стан призводить до того, що район змушений розбудовувати свій соціально-економічний потенціал в умовах невизначеності, у подальшому, то на разі буде сформовано каталог проєктних ідей, що будуть реалізовуватися територіальними громадами району за підтримки місцевих, центральних органів державної влади та міжнародних партнерів.

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2024-2027 роки для відновлення об'єктів критичної інфраструктури, створення умов для екологічної безпеки, економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громад Северодонецького району Луганської області, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Затвердження планів першочергових дій із стабілізації, реінтеграції деокупованих територій підпорядкованих громад та персональний склад координаційних груп за 10-ма основними напрямками діяльності (відновлення роботи органів державної влади, безпека, гуманітарне реагування, відновлення інфраструктури, медичне реагування, економіка, інформаційна політика, соціальний захист, освітні потреби, психологічна підтримка, планування комплексного відновлення територій).

Програма соціально-економічного розвитку Северодонецького району Луганської області на 2024-2027 роки (надалі – Програма) розроблена відділом інфраструктури, містобудування та архітектури, житлово-комунального господарства, екології, економіки та агропромислового розвитку Северодонецької районної державної адміністрації – районної військової адміністрації за участю структурних підрозділів райдержадміністрації.

Фінансування передбачених Програмою заходів буде здійснюватися за рахунок коштів державного, місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, благодійної, гуманітарної, спонсорської допомоги та інших джерел не заборонених чинним законодавством.

1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Відповідно до положень Закону України від 03.03.2022 № 2115-XI «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» органами державної статистики призупинено оприлюднення більшості офіційної статистичної інформації на період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

Складна макрофінансова ситуація в цілому, що склалася внаслідок триваючої агресії Російської Федерації проти України, відсутність статистичних даних і наявність певних обмежень у різних секторах економіки, високий ступінь невизначеності і непередбачуваності у сфері національної та регіональної безпеки ускладнює проведення об'єктивного аналізу та оцінки поточної соціально-економічної ситуації в адміністративно-територіальних одиницях, формування припущень та очікуваних результатів поточного року, а також складання прогнозів економічного і соціального розвитку району на наступні періоди у традиційній формі та розрізі показників.

1.1. Загальна характеристика Сєверодонецького району

Відповідно постанови Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17.07.2020 № 807-IX утворено Сєверодонецький район (з адміністративним центром у місті Сєверодонецьк) у складі територій Гірської міської, Кременської міської, Лисичанської міської, Попаснянської міської, Рубіжанської міської, Сєверодонецької міської територіальних громад.

До складу району увійшли території:

Кременського району (крім його північного заходу, включеного до Сватівського району);

Попаснянського району (крім його сходу, включеного до Алчевського району);

крайній захід Новоайдарського району;

міста обласного значення Сєверодонецьк, Лисичанськ та Рубіжне.

Сєверодонецький район розташований на сході України, на заході Луганської області.

Код КАТОТТГ UA 4412000000092852

Населення – 368504 осіб. (до 24.02.2022)

Площа – 2693,2 кв. км.

Районний центр – м. Сєверодонецьк

Громади – 6

Адміністративно-територіальні одиниці – 87, в тому числі:

Міста – 9;

Селища міського типу – 13;

Сільських населених пунктів – 50;

Селища – 15.

Склад Сєверодонецького району по територіальним громадам

Сєверодонецький район:

Гірська міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Гірське, м. Золоте, смт Нижнє, смт Новотошківське, смт Тошківка, с. Жолобок, с. Катеринівка, с. Кримське, с. Оріхове, с. Причепилівка, с. Соکیلники.

Площа території — 301 км², кількість населення — 32063 особи, з них міське – 22477, сільське - 9586. Населені пункти: місто – 2; смт – 3; села – 6

Код КАТОТТГ UA44120010000044132

Кремінська міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Кремінна, с. Голикове, с. Новокраснянка, с. Піщане, с. Пшеничне, с. Суровцівка, с. Червонопопівка, с-ще Діброва, с-ще Житлівка, с-ще Кузьміне, с-ще Стара Краснянка.

Площа території громади – 536,4 кв. км, кількість населення – 22 235, з них: міське – 18 618, сільське – 3 617. Населені пункти: місто – 1; села – 6; селища – 4

Код КАТОТТГ UA44120030000094047

Лисичанська міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Лисичанськ, м. Новодружєвськ, м. Привілля, смт Білогорівка, смт Вовчоярівка, смт Малорязанцеве, смт Мирна Долина, с. Біла гора, с. Верхньокам'янка, с. Золотарівка, с. Рай-Олександрівка, с. Устинівка, с. Шипилівка, с-ще Лисичанський, с-ще Лоскутівка, с-ще Підлісне, с-ще Тополівка.

Площа території громади – 418,1 кв. км, кількість населення – 115273, з них: міське – 112515, сільське – 2758. Населені пункти: місто – 3; смт – 4; села – 6; селища – 4

Код КАТОТТГ UA44120050000066819

Попаснянська міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Попасна, смт Врубівка, смт. Комишуваха, с. Вискрива, с. Вікторівка, с. Новозванівка, с. Новоіванівка, с. Новоолександрівка, с. Олександропілля, с. Троїцьке, с-ще Глинокар'єр, с-ще Дружба, с-ще Миколаївка, с-ще Ниркове.

Площа території громади – 486,6 км², кількість населення – 25 180 осіб. Населені пункти: місто – 1; смт – 2; села – 6; селища – 4

Код КАТОТТГ UA44120070000073915

Рубіжанська міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Рубіжне, с. Булгаківка, с. Варварівка, с. Голубівка, с. Затишне, с. Климівка, с. Крутеньке, с. Кудряшівка, с. Михайлівка, с. Півневе, с. Пристине, с. Прогрес, с. Скаргівка, с. Шевченко.

Площа території громади – 406,2 кв. км, кількість населення – 60514, з них: міське – 56785, сільське – 3929. Населені пункти: місто – 1; села – 13

Код КАТОТТГ UA44120090000062828

Сєверодонецька міська територіальна громада:

у підпорядкуванні: м. Сєверодонецьк, смт Борівське, смт Воронове, смт Метьюлкіне, смт Сиротине, с. Боброве, с. Боровеньки, с. Воєводівка, с. Гаврилівка, с. Єпіфанівка, с. Нижній Суходіл, с. Нова Астрахань, с. Олександрівка, с. Осколонівка, с. Пурдівка, с. Смолянинове, с. Чабанівка, с-ще Лісна Дача, с-ще Павлоград, с-ще Синецький.

Площа території громади – 706,1 км², кількість населення – 117099 осіб, з них: міське – 111311, сільське – 5788. Населені пункти: місто – 1; смт – 4; села – 12; селища – 3.

Код КАТОТТГ UA44120110000010163

1.2. Економічний стан району

У зв'язку із розгортанням військового конфлікту на території України, в тому числі Сєверодонецького району і продовжуючою окупацією з березня 2022 року більшої частини району, припинили свою діяльність всі бюджетоутворюючі підприємства громад району, як наслідок, значно скоротились надходження до місцевих бюджетів, які спрямовувались на покриття термінових першочергових та захищених витрат.

Однією з економічних проблем в умовах воєнного сьогодення є тенденція до зменшення обсягів вільних фінансових ресурсів та недостатній рівень внутрішніх заощаджень, що є наслідком збільшення фінансування витрат на Збройні Сили України, в руках яких сьогодні знаходиться доля нашої держави.

За результатами виконання районного бюджету Сєверодонецького району за 2023 рік до загального фонду надійшло 1285,237 тис. грн, а саме «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень», це на 83,6 % (6548,365 тис. грн) менше в порівнянні з 2022 роком (факт 2022 року – 7833,602 тис. грн).

Районний бюджет Сєверодонецького району станом на 01.01.2024 має вільний залишок коштів, в обсязі 4588,0 тис. грн, який може бути розподілено тільки після затвердження звіту про виконання районного бюджету Сєверодонецького району за 2023 рік та спрямований на здійснення поточних видатків (на ліквідацію наслідків надзвичайних ситуацій, у тому числі військового характеру на деокупованих територіях, на формування районного матеріального резерву, підтримку Збройних Сил України).

1.3. Промисловість

До початку широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України в промисловому комплексі району продовжувалися відбуватися структурні зміни. Економіка була представлена традиційними секторами – добувною та обробною промисловістю, агропромисловим комплексом.

Основні підприємства зосереджені у містах Кременна, Попасна, Сєверодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції району майже 80,0 %.

Проте з 24 лютого 2022 року через широкомасштабну збройну агресією Російської Федерації проти України, активні бойові дії, тимчасову окупацію території району, виконання планових показників стало не можливим.

Промислові підприємства району зазнали значних пошкоджень та руйнувань.

Серед основного кола промислових підприємств Кременської громади релокуватись змогли лише деякі. Серед них: ТОВ «НВП «Аеромех» в Черкаську область, ТОВ «Укрспецгеологія» в м. Київ, ТОВ «Голден груз» в м. Дніпро, ДП «Кременське ЛМГ» в Черкаську область, ПП «Укр-Монолітбуд» в м. Рівне, ТОВ «ВФ «Кременна-Пром» в Київську область, ТОВ «Кремпром» в Київ, ТОВ «Індастріал Форест України», ПП «Охоронний центр «Легіон» в м. Дніпро. Дані підприємства змогли відновити діяльність, частково зберегли трудові колективи, опановують нові ринки збуту продукції та послуг в інших регіонах. Керівництво УП ТОВ «Віко-Україна» перемістилось на підконтрольну Уряду України територію, але саме підприємство зазнало значних пошкоджень та руйнувань.

Підприємства основного кола громади, такі як ТОВ «Куб-Газ», ТОВ «Пінта-Кременський пивоварений завод», ПП «Продгрупсервіс», ТОВ «Кременський завод «Ритм» релокуватись не змогли.

Підприємства переробної галузі залишилися на тимчасово окупованій території – частина з них зруйнована, обладнання пошкоджено або вкрадено. Розвиток промислової переробки в агропромисловому комплексі безпосередньо пов'язаний із відновленням України від наслідків військової агресії російської федерації за допомогою ЄС та країн G7.

По Лисичанській територіальній громаді основу промислового комплексу склали підприємства вугільної та хімічної промисловості, транспортні та будівельні організації: ПАТ «Лисичанськвугілля», ПрАТ «ЛІНІК», ПАТ «Рідкісні гази», ПрАТ «Регенерат», ТОВ «Лізинг інвест» - релокувалось до м. Київ, ТОВ «Виробничо-комерційна фірма ТЕКНІМОНТ», ТОВ «АЛІСТЕЛ» релокувалось до м. Київ, ТОВ «Лисичанський завод «Техномашпром».

По Рубіжанській територіальній громаді основні напрями: хімічна промисловість, зокрема виробництво вибухових речовин, синтетичних барвників, нафтохімічний і фармацевтичний сегменти целюлозно-паперове виробництво, будівничо-монтажна галузь, виробництво локомотивів і рухомого складу, плит, труб і профілів із пластмас, легка промисловість, харчова (переважно борошно-круп'яна) промисловість, видавнича діяльність.

Основні підприємства: ТОВ «Східноукраїнська компанія», Рубіжанський казенний хімічний завод «Зоря», Рубіжанський картонно-тарний комбінат, ТОВ «Рубіжанський барвник», Рубіжанський трубний завод та ін. Дівав

магістральний газогін Червонопопівка – Рубіжне. Відкрито сучасний елеваторний комплекс (у травні 2022 року повністю зруйнований російськими окупантами).

До промислового комплексу Попаснянської громади до початку бойових дій входили 2 промислових підприємства (Товариство з додатковою відповідальністю «Попаснянський вагоноремонтний завод, Товариство з обмеженою відповідальністю «Попаснянський хлібокомбінат»), 9 підприємств залізничного транспорту.

Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів.

Виробничу діяльність здійснювали: ТОВ ВТФ «Шарм», ФОП Смалій, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура» та інші малі підприємства, які мали незначний вплив на обсяги виробництва в районі.

Частка у структурі реалізації промислового виробництва останніми роками стабільно становила 0,5 %.

Єдине підприємство галузі, що відновило діяльність у безпечному регіоні України – ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», яке зазнало значних руйнувань, виробничі потужності та складські приміщення із сировиною та готовою продукцією було знищено. Підприємство перереєструвалося у м. Львові, евакуювало частину працівників та відновило діяльність.

Згідно Проєкту USAID «Економічна підтримка України» та Данською радою у справах біженців (DRC) протягом 2022 року керівництвом підприємства вжито відповідних заходів (вирішення питань організаційно-кадрового забезпечення, оренди виробничих приміщень, закупівлі технологічного обладнання), що дозволило забезпечити пусконаладжувальні роботи з подальшим виходом на технологічний режим виробництва панчішно-шкарпеткових виробів.

Виробництво виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність.

Основне підприємство галузі, яке виробляло 98 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

У зв'язку з активними бойовими діями на території району, а також у місті Рубіжному, підприємство призупинило свою робочу діяльність на основному виробництві, перереєструвалося у м. Києві та продовжує приймати та виконувати замовлення на дочірньому підприємстві ТОВ «Трипільський пакувальний комбінат», у м. Українка, Київська область.

Подальші перспективи діяльності підприємства будуть розглядатися після звільнення території району від російського агресора.

Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції.

Основними підприємствами галузі були: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання АЗОТ», один із найбільших в Україні та Європі виробників мінеральних добрив. ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», ТОВ «Кларіант Україна», ТОВ ВКФ «ТАНА», ПП «Хімпостачальник», ПНВ КП «Інкор+», ТОВ «Новоферт» та інші.

У 2022 році до безпечних регіонів України були релоковані та перереєструвалися в інших регіонах України: ТОВ «Науково-виробниче

підприємство «Зоря» – м. Київ, ТОВ «Кларіант Україна» – Київська область, ТОВ «Новоферт» – м. Київ, ТОВ ВКФ «ТАНА» – м. Київ, ПП «Хімпостачальник» – м. Дрогобич Львівської області.

Ці підприємства відновили виробничу діяльність, частково зберегли трудові колективи, опановують нові ринки збуту продукції в інших регіонах.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції.

Галузі представляли – ТОВ «НВО «Сєверодонецький склопластик», Сєверодонецький завод теплоізоляційних виробів, ТОВ «Сєверодонецьк А-Пласт», ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та інші підприємства малого бізнесу.

ТОВ «НВО «Сєверодонецький склопластик», ТОВ «Сєверодонецьк А-Пласт» перереєструвалися у м. Києві.

Інформація про Сєверодонецький завод теплоізоляційних виробів, ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та інші підприємства малого бізнесу відсутня.

Машинобудування.

Основні підприємства галузі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Сєверодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

ПрАТ «СНВО «Імпульс» перереєстровано та відновило діяльність у м. Києві.

Сєверодонецький район знаходиться в особливо важких умовах (пошкоджено та зруйновано майно майже всіх суб'єктів господарювання, житлові будинки мешканців, інфраструктура міст, втрачено трудовий потенціал тощо). Проте, незважаючи на це, необхідно відновити промисловий потенціал району, створюючи умови для перспектив роботи в майбутньому, сприяти утворенню нових виробництв.

Основні проблеми:

- тимчасова окупація території району;
- руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;
- релокація підприємств району до безпечних регіонів України;
- невизначеність механізму та джерел фінансування відшкодування збитків суб'єктам господарювання;
- повернення релокованих підприємств на територію району.

Основні завдання:

сприяння у проведенні оцінки збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та потреб на відновлення виробництв;

сприяння створенню податкового механізму для оновлення пошкодженого та зруйнованого виробничого обладнання;

сприяння у наданні державної фінансової підтримки суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва в Україні, спрямованої на відновлення та розвиток підприємництва, а також сприяння створенню нових робочих місць;

сприяння у формуванні оптимального промислового виробництва, направлено на розвиток чи збільшення імпортозаміщення, експорт та максимальне забезпечення внутрішніх виробничих чи споживчих потреб в інтересах соціально-економічного розвитку;

залучення промислових підприємств до виставково-ярмаркових заходів, включення буклетів з їхньою продукцією до різноманітних каталогів;

сприяння пошуку нових ринків збуту промислової продукції.

Очікувані результати:

відновлення діяльності промислового комплексу шляхом повернення релокованих підприємств після де окупації до району;

забезпечення стійкого зростання ВРП на основі модернізації виробництва;

підвищення експортного потенціалу за рахунок розвитку інноваційної продукції;

виведення на зовнішні ринки продукції з високою часткою доданої вартості;

забезпечення працевлаштування населення;

збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів.

1.4. Паливно-енергетичний комплекс

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України пошкоджень або руйнувань зазнали об'єкти електроенергетики, газопостачання та основні засоби підприємств.

Вугільна галузь.

До 24.02.2022 на підконтрольній українській владі території області працювали лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 – ДП «Первомайськвугілля».

Електроенергетичну галузь економіки району представляють: енергогенеруючі підприємства: ВП «Луганська ТЕС» ТОВ ДТЕК Східенерго», ДП «Северодонецька ТЕЦ»; енергорозподільчі: ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі регіону здійснювали у рамках оптового ринку електроенергії України. Крім цього, на деяких промислових підприємствах (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «НВП «Зоря») знаходилися блокстанції, які виробляли електроенергію для власних потреб.

З метою підвищення надійності енергозабезпечення району та відновлення сталої роботи провідних підприємств було завершено будівництво електропідстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна». У 2022 році під час активних бойових дій електропідстанцію було знищено.

Газову промисловість району на початок 2022 року представляли:

ТОВ «Куб-газ» – розвідка запасів та видобуток природного газу і газового конденсату; Северодонецький цех з видобутку нафти, газу та конденсату філії «Газопромислове управління «Шебелинкагазвидобування» АТ «Укргазвидобування»;

Севєродонецьке лінійне виробниче управління магістральних газопроводів філії Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» АТ «Укртрансгаз» – транспортування природного газу магістральними газопроводами.

Діяльність щодо транспортування природного газу розподільними трубопроводами у межах району здійснювало АТ «Луганськгаз», до складу якого входили 2 міжрайонних управлінь з експлуатації газового господарства: Лисичанське та Севєродонецьке.

Основні проблеми:

пошкодження або руйнування об'єктів паливно-енергетичного комплексу.

Основні завдання:

сприяння отриманню державного фінансування вугледобувних підприємств на капітальне будівництво та технічне переоснащення;

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування.

Очікувані результати:

відновлення роботи АТ «Лисичанськвугілля», освоєння виробничої потужності ДП «Первомайськвугілля»;

відновлення сталого і якісного електропостачання енергоємних промислових підприємств та інших підприємств регіону для забезпечення їх виробничої діяльності.

1.5. Агропромисловий комплекс

Повномасштабне вторгнення окупаційних військ Російської Федерації в Україну в лютому 2022 року спричинило величезні збитки в агропромисловому секторі району. Знищено поля, вкрадено зерно та техніку, готову продукцію, зруйновано та розграбовано склади, підприємства. Чітко визначити суму збитків аграрного сектору на цей час неможливо через продовження бойових дій на території району.

Сільськогосподарські землі району засмічені мінами та пошкодженою військовою технікою, родючий шар зазнав руйнувань через влаштування оборонних позицій, мінних полів, прокладання військових доріг, тощо. Значна частина території району потребуватиме розмінування.

Під час воєнних дій ґрунти зазнають різного негативного впливу. Через використання важкої техніки відбувається ущільнення ґрунту з порушенням гумусового шару та водного балансу, від вибухів утворюється сильний тепловий вплив, який може змінювати стан ґрунтів, водний та кисневий режим (перепалення ґрунтів), а також хімічне забруднення важкими металами, що потрапляють у землю внаслідок бомбардування. Якщо знехтувати цими впливами, можуть виникнути серйозні наслідки у вигляді зниження родючості, ерозії, втрати біорізноманіття тощо. Окрім цього, важливо враховувати, що

важкі метали, які містяться у забруднених ґрунтах, можуть мігрувати до рослин, які там вирощуються. Відповідна продукція може потрапити на ринок, що, у свою чергу, може мати негативний вплив на здоров'я кожного споживача.

Для того, щоб сільськогосподарські підприємства повноцінно повернулись до роботи після деокупації району потрібно буде кілька років. Отже, найбільш очікувані витрати міжнародних донорів – це фінансування програм з розмінування території.

Через активні бойові дії та тимчасову окупацію району дані про обсяг виробництва продукції сільського господарства за 2022 рік відсутні.

Загальна площа земель району складала більше 250 тис. га. Площа сільськогосподарських земель більше 120 тис. га., у тому числі рілля більше 78 тис. га. Агропромислових формувань 465 одиниць, з них фермерських господарств 65 одиниць, особистих селянських господарств 369 одиниць, приватні підприємства 31 одиниця.

Після повної деокупації території району, поступового розмінування сільськогосподарських земель, реалізації державних програм підтримки, активізації інвестиційного клімату, впровадження заходів зі збереження родючості ґрунтів, застосування районованого насінневого матеріалу очікується поступова стабілізація та поступове нарощування валового збору зернових та зернобобових культур.

Відновлення галузі тваринництва після деокупації району буде залежати від багатьох чинників: повернення власників підприємств; відновлення зруйнованих та пошкоджених тваринницьких приміщень; відтворення знищеного поголів'я; кредитної політики; державних програм підтримки, розвитку харчової та переробної промисловості; чисельності населення району.

Кремінською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області в листопаді 2023 року було взято участь у виставці-конференції ReBuild Ukraine powered by Energy, м. Варшава (Польща), де було представлено проекти з відбудови території громади, в т.ч. в напрямку економічного розвитку.

Так, на виставці було представлено інвестиційний проект «Створення сільськогосподарського переробного ХАБу», мета якого – відновлення Кремінської міської територіальної громади, яка зазнала глибоких руйнувань внаслідок масштабного військового вторгнення, шляхом реконструкції та відродження сільськогосподарської інфраструктури через зусилля та прагнення покращити засоби до існування місцевих фермерів і відновити економіку регіону завдяки створенню сільськогосподарського переробного ХАБу для подальшого отримання доданої вартості для фермерських господарств.

Завдання проекту – розробити плани та технічні умови на сонячну електростанцію 40 кВт, будівництво сільськогосподарського переробного ХАБу з виробничими приміщеннями, складами, допоміжними спорудами, а також встановити та ввести в експлуатацію технологічне обладнання, включаючи млин, зерновий пістолет, олійний прес, обладнання для виробництва макаронних виробів і пакувальні машини та укласти договори з фермерськими господарствами Кремінської громади щодо переробки їх продукції.

Завдяки впровадженню даного проєкту вирішиться проблема забезпечення продуктами харчування населення громади та сусідніх громад, створяться можливості для сталого розвитку сільських територій, при якому забезпечуються зростання, диверсифікація і підвищення ефективності сільської економіки, зокрема, поза межами сільськогосподарського виробництва, стабілізація чисельності населення в післявоєнний період, створення як мінімум 40 нових робочих місць.

Очікувані результати від реалізації проєкту – збільшення виробництва переробленої сільськогосподарської продукції, зокрема борошна, макаронних виробів, круп, олії; задоволення місцевого попиту і вихід на регіональні ринки; створені можливості працевлаштування на базі ХАБу; відновлений позитивний імідж Кременської громади на регіональному та національному рівні.

Основні проблеми:

окупація району та продовження ведення бойових дій на території;
мінне забруднення;
знищення або пошкодження агропромислової інфраструктури;
втрата майнового комплексу та матеріально-технічних ресурсів;
вимушена міграція населення.

Основні завдання:

проведення розрахунків потреби у продуктах харчування та товарах першої необхідності для забезпечення населення деокупованої території;
інвентаризація майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України;
визначення збитків, завданих власникам (землекористувачам) земельних ділянок сільськогосподарського призначення;
здійснення аналізу обсягів проведення сезонних польових робіт;
кількості сільськогосподарської техніки, придатної для використання;
наявної чисельності поголів'я сільськогосподарських тварин;
кількості виробничих потужностей, придатних для використання, залишків оборотних матеріальних активів та здійснення розрахунку щодо їх потреби;
сприяння відновленню функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та створення нових;
забезпечення ефективної реалізації програм державної підтримки.

Очікувані результати:

проведення розмінування 100 % земель району;
відновлення агропромислового комплексу району;
повернення сільськогосподарських земель в економічний обіг;
відновлення родючості ґрунтів та розвиток меліоративних земель;
інвестиційна активність суб'єктів господарювання громад, підтримка місцевих аграріїв з боку місцевої влади.

1.6. Дорожня інфраструктура

На території Северодонецького району автомобільні дороги загального користування району знаходяться на балансі Департаменту розвитку, утримання мережі автомобільних доріг області, промисловості та транспорту облдержадміністрації.

На території району проходить автомобільні дороги загального користування державного значення, що з'єднує Луганщину з сусідніми областями України:

Р-66 «Контрольно-пропускний пункт «Демино-Олександрівка»-Сватове-Лисичанськ-Луганськ»;

Н32 «Покровськ-Бахмут-Михайлівка» на ній розташований шляхопровід розташований на км 105+968;

Т-13-02 «Контрольно-пропускний пункт «Танюшівка»-Старобільськ-Бахмут»;

Т-13-16 Під'їзд до м. Первомайська (КПВВ «Золоте»).

Відновлення дорожньої інфраструктури та покращання транспортного сполучення здійснювалося на території району відповідно до Регіональної цільової програми дорожнього будівництва у Луганській області на 2016-2023 роки (далі – Регіональна цільова програма), затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 06.04.2016 № 189 (зі змінами).

Виконання Регіональної цільової програми заходів дасть змогу забезпечити:

відновлення мережі автомобільних доріг загального користування після деокупації тимчасово окупованих територій Луганської області;

покращання транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування місцевого значення за основними маршрутами, насамперед за напрямками районних, обласних центрів, територій та соціальних об'єктів;

зниження собівартості перевезення вантажів і пасажирів та збільшення прибутку на автомобільному транспорті у зв'язку з поліпшенням умов експлуатації автомобільного транспорту;

економію капітальних вкладень в автомобільний транспорт у зв'язку підвищенням продуктивності його роботи через збільшення середньої швидкості руху на відремонтованих ділянках дороги;

зниження втрат від дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг;

зменшення негативного впливу на навколишнє середовище;

збільшення дохідної частини місцевих бюджетів за рахунок повернення коштів у вигляді податків та обов'язкових платежів;

покращання соціально-економічного розвитку міст і району, інвестиційного іміджу, задоволення потреб населення, підприємств, установ та організацій;

забезпечення фізичного доступу операторів телекомунікацій до об'єктів транспортної інфраструктури для прокладення телекомунікаційних мереж та створення інших типів спеціалізованої цифрової інфраструктури;

гарантійний строк експлуатації об'єктів капітального ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення не менш як 10 років;

збереження наявної мережі доріг загального користування від руйнування; своєчасне виконання робіт та вжиття заходів з безпеки дорожнього руху; забезпечити ліквідацію незадовільних умов руху автотранспорту, у тому числі на аварійних ділянках доріг загального користування, шляхом проведення на них ремонтних робіт;

ефективне використання наявних коштів та підвищення рівня якості робіт, що виконуються, у тому числі шляхом упровадження нових матеріалів та технологій;

економічно збалансовану сукупність шляхів транспортного сполучення району, що задовольнить потреби населення та підприємств у перевезеннях пасажирів і вантажів.

Основні проблеми:

великі обсяги пошкодження дорожньої інфраструктури; відсутність технічних потужностей (обладнання) для виконання ремонтних/поточних робіт;

негативні наслідки після вторгнення Російської Федерації на територію України.

Основні завдання:

капітальний та поточний середній ремонт автомобільних доріг місцевого значення, інших населених пунктів (комунальних), що забезпечують транспортне сполучення між районами області та рух до опорних шкіл і лікарень;

усунення пошкодження дорожньої інфраструктури.

Очікувані результати:

покращання транспортно-експлуатаційного стану доріг, підвищення транзитного потенціалу області;

економічно збалансована сукупність шляхів транспортного сполучення в області, що задовольнить потреби у перевезеннях пасажирів і вантажів.

1.7. Транспортна інфраструктура

Транспортна інфраструктура є важливою складовою інфраструктурного та логістичного розвитку та безпеки держави та має важливе значення у вирішенні соціально-економічних проблем.

Забезпеченість території транспортною системою – важливий критерій високого рівня її освоєння, фактор залучення населення і виробництва та розвитку інтеграційних процесів.

Северодонецький район мав розвинуту транспорту мережу, яка включає залізничний, автомобільний та міський електротранспорт.

Міський електротранспорт функціонує у двох містах району: Лисичанську та Северодонецьку інвентарний парк якого налічує 47 одиниць

КП «Северодонецьке тролейбусне управління» має 37 тролейбусів (10 – з низьким рівнем підлоги), пристосованих для перевезення осіб з інвалідністю: з порушенням зору (встановлено зовнішні звукові інформатори номера і кінцевих зупинок маршруту та звукові системи у салоні для оголошення зупинок), слуху (встановлено текстову систему у салоні для оголошення зупинок), осіб, які користуються кріслом-коляскою. На балансі КП Лисичанської міської ради «Електроавтотранс» знаходиться 10 одиниць тролейбусів, 4 з яких експлуатуються на одному маршруті міста.

Протяжність тролейбусних ліній складає 73,4 км, у тому числі у Лисичанську – 18,9 км, у Северодонецьку – 54,5 км.

Залізничний транспорт представлений регіональною філією «Донецька залізниця» акціонерного товариства «Українська залізниця».

До 24.02.2022 на підконтрольній території діяли такі структурні підрозділи регіональної філії «Донецька залізниця» АТ «Укрзалізниця»:

1 локомотивне депо (Попасна);

1 вантажне вагонне депо (Попасна);

1 дистанція колії (Попасна);

1 дистанція сигналізації та зв'язку (Попасна);

1 дистанція електропостачання (Попасна);

1 будівельно-монтажне експлуатаційне управління (Попасна);

1 пересувна механізована станція (Попасна);

9 залізничних станцій, які забезпечують роботу з перевезення вантажів і пасажирів.

Приміські залізничні пасажирські перевезення виконувалися у напрямках Попасна – Сватове, Попасна – Сіверськ, Куп'янськ – Сватове з подальшим рухом до Попасної. У дальньому сполученні курсували потяги сполученням Попасна – Київ, Лисичанськ – Ужгород, Одеса – Лисичанськ, Лисичанськ – Хмельницький, Жмеринка – Лисичанськ, Харків – Попасна.

На балансі Попаснянського локомотивного депо обліковувалось 50 тепловозів.

Згідно з рішенням правління АТ «Укрзалізниця» вокзали станцій Попасна, Рубіжне та Лисичанськ регіональної філії «Донецька залізниця» було передано до нового структурного підрозділу «Вокзальна компанія» АТ «Укрзалізниця».

Залізничний транспорт включає залізничні колії, мости, тунелі, устаткування електропостачання, тягові підстанції, вокзали, станції, депо, рухомий склад тощо. Цей вид транспорту найбільш пристосований до масових перевезень вантажів, функціонує вдень і вночі, не залежить від пори року і атмосферних умов. За останні роки швидкість вантажних і пасажирських поїздів збільшилась в 2 рази.

Для Луганщини важливим залишається питання налагодження залізничного сполучення північних та східних районів області із залізницями України за проектами:

будівництво залізничної лінії, яка з'єднає ділянку Лантратівка – Кіндрашівська–Нова із залізничною мережею України;

електрифікація залізничної гілки Попасна – Куп'янськ.

Обмеженість залізничної гілки та залежність від сторонніх факторів призвела до критичної ситуації в соціально-економічній сфері регіону.

Без механізму державного регулювання та підтримки реалізувати важливі для регіону проекти неможливо. Налагодження залізничного сполучення забезпечить: збільшення обсягів перевезень; зниження негативного впливу на навколишнє середовище; зменшення логістичних витрат місцевих товаровиробників; покращання інвестиційного клімату області; швидкісні перевезення залізничним транспортом; належну мобільність сил і засобів, задіяних під час попередження та усунення наслідків надзвичайних ситуацій; підвищення транзитного рейтингу держави.

Виконання у повному обсязі завдань у сфері транспорту, транспортно-дорожньої інфраструктури розпочнеться після деокупації тимчасово окупованих територій області, припинення активних бойових дій та ліквідації їх наслідків, здійснення моніторингу об'єктів транспортної інфраструктури та визначення потреб щодо їх відновлення.

Автомобільний транспорт.

Автомобільні пасажирські перевезення у приміському, міському, міжобласному та міжміському сполученнях здійснювали приватними підприємствами.

На території району функціонували 5 автостанцій ТОВ «Регіональне управління автобусних станцій» (Севєродонецька АС, Лисичанська АС-2, Рубіжанська АС, Кременська АС, Лисичанськ АС-1), які обслуговують 90 % усіх внутрішньообласних маршрутів.

Здійснювались прямі рейси до обласних центрів України (Дніпра, Запоріжжя, Харкова) та міжнародні – до Варшави, Зеленої Гури, Щеціна (Польща).

Основні проблеми:

пошкоджена транспортна та дорожня інфраструктура через ведення бойових дій та використання важкої техніки;
 довготривале розмінування територій;
 відновлення діяльності підприємств всіх галузей;
 збільшення експлуатаційних витрат через підвищення цін на енергоносії, паливо, запчастини і матеріали;
 дефіцит робітничих кадрів;
 пошкодження рухомого складу, застаріле/зруйноване колійне господарство залізничного транспорту;
 неможливість використання у повному обсязі залізничних шляхів, їх обмеженість на території району.

Основні завдання:

відновлення транспортно-логістичної інфраструктури та покращання транспортного сполучення з урахуванням вимог інклюзивності;
 сприяння відновленню об'єктів автомобільного та електричного транспорту;
 сприяння відновленню інфраструктури залізничного транспорту;

створити системи баз даних з метою обробки інформації з екологічної ситуації на підприємствах залізничного транспорту;
провадити електрифікацію колій;
впорядковувати зелені зони уздовж залізниць;
максимальне озеленення території населених пунктів і розділових смуг.

Очікувані результати:

відновлення пасажирських перевезень на міських, приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території однієї територіальної громади, з урахуванням вимог інклюзивності;

відновлення пасажирських перевезень на міжміських і приміських автобусних маршрутах загального користування, що проходять територією двох або більше територіальних громад та не виходять за межі території області, з урахуванням вимог інклюзивності;

відновлення інфраструктури міського електротранспорту з урахуванням вимог інклюзивності;

забезпечення безпеки дорожнього руху;

відновлення роботи залізничного транспорту.

1.8. Зв'язок та інформаційний простір

Зв'язок в громадах району забезпечувало відділення Луганської дирекції ПАТ «Укрпошта».

Також на території району розгорталися телекомунікаційні мережі третього та четвертого покоління (далі – 3G, 4G) за напрямами розвитку ПрАТ «Vodafone УКРАЇНА», ПрАТ «Київстар» та ТОВ «ЛАЙФСЕЛЛ».

Під час повномасштабного вторгнення російської федерації на територію району загарбниками було вимкнено мережі українських операторів мобільного зв'язку. Наразі по всій території Луганської області не працює жоден український оператор мобільного зв'язку.

Також зафіксовано численні руйнування внаслідок воєнних дій обладнання українських операторів мобільного зв'язку та приміщень де розташовувались відділення АТ «Укрпошта». Завдані збитки можливо буде підрахувати після деокупації території.

Програми загальнонаціональних телекомпаній були доступні для перегляду в аналоговому та цифровому форматах на всій території району, окрім населених пунктів, де не працюють провайдери програмної послуги та слабкий сигнал ефірного телебачення, недостатня кількість передавачів, обмежена їх потужність.

В рамках реалізації Регіональної цільової програми інформаційної реінтеграції та розвитку інформаційної сфери Луганської області на 2020-2023 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 27.12.2019 № 1094 на території Попаснянської громади Сєверодонецького району реалізовано потужний проект «Будівництво радіотелевізійної передаючої станції в Попаснянському районі Луганської області».

Встановлено телевізійну вежу РТПС «Комишуваха» з радіусом покриття сигналом українських мовників – 50 км.

Дозволи на трансляції телевізійних та радіосигналів отримали: ПАТ НСТУ (канали: UA:Перший, UA:Донбас, UA:Культура), державний телеканал «Дом», оператор багатоканальної телевежі ТОВ «Зеонбуд» (32 найбільш рейтингові телеканали), Перший Західний та канал «2+2». Телеканал «UA:Перший» працював у цифровому і аналоговому форматі.

Також працювали шість радіостанцій: «УР-1», UA:Культура, «Армія-ФМ», радіо «Промінь», місцеві: «49-параллель» та «Пульс».

Радіосигнал повністю покривав окуповану частину області і сягав кордону з Росією.

Проте після повномасштабного вторгнення російської федерації роботу вежі на захопленій території було припинено.

Основні проблеми:

відсутність доступу до рухомого (мобільного) зв'язку українських операторів та швидкісного Інтернету від українських провайдерів на всій території району;

відсутність доступу до послуг АТ «Укрпошта» (поштові відправлення, видача пенсій, переказ коштів тощо);

відсутній радіосигнал у населених пунктах Луганщини;

відсутній сигнал українського телемовлення;

відсутність місцевих друкованих ЗМІ.

Основні завдання:

сприяння розбудові інфраструктури Інтернету та стільникового мобільного зв'язку, доступу до них споживачів;

сприяння підвищенню рівня якості зв'язку;

налагодження сталої роботи відділень АТ «Укрпошта» на всій території району.

Очікувані результати:

доступ до Інтернету та рухомого (мобільного) зв'язку на всій території району;

стала робота відділень АТ «Укрпошта» у всіх населених пунктах району;

доступ до українського телерадіомовлення по всій території району.

1.9. Житлово-комунальне господарство

Станом на 01.01.2024 відповідно до пункту 6 Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окуповані російською федерацією, затвердженого Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 № 309 (зі змінами) визначено, що населенні пункти міських територіальних громад Сєвєродонецького району Луганської області перебувають у тимчасовій окупації, окрім с. Білогорівка (активні бойові дії).

Галузь житлово-комунального господарства особливо постраждала в Сєвєродонецькому районі, в якому і сьогодні безпосередньо ведуться бойові дії і зазнаються суттєві руйнування в усіх сферах життєдіяльності м. Сєвєродонецьк, м. Попасна, с. Комишуваха, с. Врубівка, с. Білогорівка, с. Тошківка, с. Нижнє, м. Рубіжнє, м. Кремінна.

Відомо про зруйновані та пошкоджені об'єктів – 19626 житлового фонду, соціальної сфери, інфраструктури, промислових та приватних підприємств та інші, із них: зруйнованих – 10708 об'єктів; пошкоджених 8918 об'єктів.

Попередні розрахунки збитків складають 32123,136 млн грн.

Розрахунок завданих збитків та оціночної вартості відбудови можливе лише після фактичного огляду пошкодженого об'єкту спеціалістами.

Інвестиційна потреба для першочергового відновлення – 33914,1 млрд грн.

Першочергового відновлення передбачає не тільки будівлі, але й комплексне відновлення міст, розробка нової містобудівної документації та інших заходів.

Після деокупації населених пунктів територіальних громад району та проведення стабілізаційних і безпекових заходів, отримання повного та безперешкодного доступу до об'єктів нерухомого майна з метою конкретизації пошкоджень/руйнувань буде проведена робота із складання актів комісійного обстеження, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.04.2022 № 473, та інші дії, необхідні для отримання компенсації за пошкоджене/зруйноване житло.

Водопостачання та водовідведення

До 24.02.2022 послуги із централізованого водопостачання та водовідведення в населених пунктах району надавали 7 підприємств: КП «Попаснянський районний водоканал», ЛКСП «Лисичанськводоканал», КП «Сєвєродонецькводоканал», КП «Комишуваський водоканал», КП «Рубіжанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства», КП «Кремінське водопровідно-каналізаційне господарство», КП «Комунальник».

Протяжність водопровідних мереж становила 1965,32 км, каналізаційних – 647,05 км, на яких функціонували 27 підземних водозаборів, 1 поверхневий водозабір, 70 одиниць свердловин. Системи водопостачання працювали стабільно від водозаборів до виконавців послуг та їх споживачів.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації пошкоджень або руйнувань зазнали майже усі об'єкти водопостачання та водовідведення (водопровіднонасосні станції, каналізаційно-насосні станції, очисні споруди тощо).

Основним підприємством, яке здійснювало забір води з поверхневих водних об'єктів для забезпечення водою споживачів району було КП «Попаснянський районний водоканал», яким з русла р. Сіверський Донець було забрано 22,04 млн м³ або 100 % забору з поверхневих джерел по галузі.

Теплопостачання

На території району працювало 5 комунальних підприємств і 1 державне підприємство, які здійснюють централізоване теплопостачання, виробляють, транспортують і постачають теплову енергію:

КП «Сєвєродонецьктеплокомуненерго»;
 КП «Лисичанськтепломережа»;
 КП «Рубіжнетеплокомуненерго»;
 КП «Креміннатеплокомуненерго»;
 КП «Первомайськтеплокомуненерго»;
 ДП «Сєвєродонецька теплоелектроцентрально».

Спеціалізованими теплопостачальними підприємствами експлуатувалися 68 котельнь. На балансі теплопостачальних підприємств знаходилося 273,64 км теплових мереж у двотрубному обчисленні.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації пошкоджень та руйнувань зазнали до 60 об'єкти (котельні та допоміжне обладнання, адмінбудівлі, мережі теплопостачання тощо).

Благоустрій.

Послуги з управління побутовими відходами на території області надавали 9 підприємств, з них 7 комунальних та 2 приватні.

Під час бойових дій пошкоджено та зруйновано майно комунальних підприємств, які провадили діяльність у сфері управління побутовими відходами. В основному це спецтехніка (сміттевози, бульдозери, трактори, екскаватори), контейнери для збирання відходів, контейнерні майданчики).

Також в результаті тривалої окупації району територія засмічена стихійними сміттєзвалищами. Екологічно та економічно виправданими є впровадження системи роздільного збирання побутових відходів з перших днів деокупації.

У секторі лісового господарства шкоди зазнали парки, сквери, зелені насадження, значна кількість яких розташована на територіях, де проводилися активні бойові дії (Попаснянська, Гірська, Рубіжанська, Кремінська, Сєвєродонецька, Лисичанськамиські територіальні громади).

Основні проблеми:

збитковість комунальних підприємств водопостачання та водовідведення, теплопостачання;

незадовільний технічний стан систем водопостачання та водовідведення, комунальної теплоенергетики, низький ККД обладнання;

незадовільний стан благоустрою міст (дорожнього покриття вулиць та доріг, мереж зовнішнього освітлення вулиць).

Основні завдання:

сприяння залученню інвестицій на підприємства електро- та газопостачання, впровадження новітніх розробок, які забезпечать підвищення технічних та технологічних показників ефективності використання устаткування;

сприяння реформуванню та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства;

сприяння відновленню та модернізації матеріально-технічної бази комунальних підприємств;

сприяння забезпеченню повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;

сприяння утриманню у належному стані вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах району;

сприяння підвищенню рівня благоустрою територій – будівництво, реконструкція і капітальний ремонт мереж вуличного освітлення у населених пунктах району.

Очікувані результати:

покращання матеріально-технічної бази комунальних підприємств району;
забезпечення населення району питною водою, якість якої відповідає чинним нормативним вимогам;

забезпечення населених пунктів сталим та якісним тепlopостачанням, зменшення екологічного навантаження на довкілля;

підвищення рівня благоустрою територій.

1.10. Будівництво

Будівництво – одна з найважливіших галузей економіки, від якої залежить ефективність функціонування всієї системи господарювання району. Показники її роботи є індикатором загального стану економіки.

За оперативною інформацією, на 01.01.2024 внаслідок бойових дій на території району пошкоджено та зруйновано більше 20 тисяч об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, житлового фонду, промислових та приватних підприємств. Враховуючи надскладну обстановку, пов'язану з веденням бойових дій, тимчасовою окупацією майже всієї території району, визначити реальний стан та провести обстеження таких об'єктів неможливо.

Будівельна галузь опинилася у складній ситуації, всі заплановані будівельні роботи зупинилися 24.02.2022 і до кінця року відновлені не були, у тому числі не введено в експлуатацію жодного квадратного метра житла.

У зв'язку із значним руйнуванням у ході бойових дій житлового фонду, постає нагальне питання будівництва житла. На цьому фоні та з урахуванням малого обсягу житлового будівництва у попередні роки є тенденція постійного зростання вартості житла на первинному та вторинному ринках. Низький рівень доходів населення призводить до відсутності платоспроможного попиту на житло і, як наслідок, унеможливорює вирішення житлових проблем громадянами за власні кошти.

Більшість будівельних підрядних організацій не змогли релокувати свої підприємства у безпечні регіони країни, що призвело до втрати будівельних машин, механізмів та обладнання. На об'єктах будівництва, які опинилися на тимчасово окупованих територіях, залишилася значна кількість матеріалів та обладнання, які були закуплені за кошти підрядних організацій для виконання робіт на об'єктах.

Першочерговими стабілізаційними заходами після деокупації території району стануть розвиток галузі будівельних матеріалів на існуючих підприємствах (Лисичанський завод залізобетонних виробів тощо) та

будівництво нових, які вироблятимуть будівельні матеріали, зокрема плити перекриття, цеглу, залізобетонні блоки, з використанням сучасних науково-виробничих технологій, що дозволить ефективно відновлювати промислову інфраструктуру регіону та об'єкти критичної і соціальної інфраструктури.

Основні проблеми:

наявність значної кількості об'єктів, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації та потребують відновлення (нового будівництва);

велика кількість замінованих будівель та земельних ділянок;

недостатнє виділення коштів з бюджетів усіх рівнів на реалізацію заходів програм житлового будівництва та житлового кредитування;

складність отримання громадянами банківських кредитів та інших фінансових ресурсів для будівництва та придбання житла, потреба в якому в умовах воєнного стану зростає ще більше;

недостатнє забезпечення громадян земельними ділянками для індивідуального житлового будівництва;

недостатня забезпеченість підприємств будівельної індустрії необхідними будівельними матеріалами, зокрема місцевого виробництва;

неспроможність будівельних підприємств району істотно зміцнити свою матеріально-технічну базу, у тому числі через дефіцит фінансових ресурсів;

недостатній рівень забезпечення будівельної галузі кваліфікованими спеціалістами.

Основні завдання:

реалізація проєктів з відновлення постраждалих територій за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, приватних іноземних інвесторів і донорської допомоги;

реалізація проєктів регіонального розвитку за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

стимулювання виробництва будівельних матеріалів і конструкцій місцевими підприємствами та, як наслідок, нарощування потужностей будівельних організацій;

збільшення обсягу коштів місцевих бюджетів та інших джерел на співфінансування проєктів, які реалізуються за рахунок державного бюджету.

Очікувані результати:

відновлення постраждалих територій, у тому числі нове будівництво, капітальний ремонт, реконструкція об'єктів житлового фонду, медицини, освіти, життєзабезпечення, адмінбудівель тощо;

збільшення нового будівництва житла за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, іноземних донорів;

залучення до виконання будівельних робіт якомога більшої кількості підприємств району для посилення потужності їх матеріально-технічної бази.

1.11. Інвестиційна діяльність та міжнародна технічна допомога

Основною складовою капітальних інвестицій, як і в минулих роках, залишаються власні кошти суб'єктів господарювання.

У технологічній структурі переважають витрати на впровадження прогресивних технологічних процесів, реконструкцію та технічне переоснащення, освоєння виробництва нової конкурентоспроможної продукції.

Зменшення інвестицій обумовлено збройною агресією російської федерації та окупацією території району і області, продовження бойових дій.

Підтримка нестабільних і постраждалих від конфлікту регіонів на шляху до стабільності та процвітання вимагає інноваційних рішень, які поєднують вплив і сталість з фінансовою вигодою, а також об'єднують різні зацікавлені сторони з державного та приватного секторів для збільшення результату та зменшення ризиків.

Інвестиції бюджетних програм

Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 09.11.2023 № 3460-ІХ передбачено реалізацію низки важливих бюджетних програм для підтримки великих інвестицій, суб'єктів малого та середнього підприємництва, розвитку агропромислового комплексу тощо.

Державна підтримка у сфері бізнесу та розвитку підприємництва, за умови успішної реалізації бюджетних програм, дасть змогу забезпечити позитивний вплив як на економічний розвиток регіонів, так і на розвиток громад. Зокрема, місцевий бізнес, скориставшись фінансовою допомогою, зможе створити чи розширити виробництво, що дасть змогу створити умови для зайнятості людей і проживання їх на території громад, а також забезпечити збільшення надходжень до місцевих бюджетів.

До повномасштабного вторгнення Російської Федерації Сєверодонецький район був одним з найбільш потужних промислово-економічних районів області та регіону України з наявними землями промислового значення. Одним з інструментів залучення інвестицій, стимулювання промислового виробництва, збільшення зайнятості є індустріальні парки. Так, вбачаючи перспективи розвитку регіону, до повномасштабного вторгнення, Попаснянською міською радою прийнято рішення про створення індустріального парку «Східний регіон» – спеціалізація індустріального парку – виробництво електричної та теплової енергії, виробництво будівельних матеріалів, виробництво виробів з пластмас, науково-дослідницька діяльність, зберігання та переробка продукції сільського господарства, харчова промисловість.

Проведено відповідну активну роботу: затверджено Концепцію індустріального парку; внесено дані до Реєстру індустріальних (промислових) парків України; із суб'єктами господарювання підписано 4 меморандуми щодо майбутньої спільної діяльності; укладено договір з керуючою компанією ТОВ ПКФ «ПРАЙД».

Крім того, здійснювалася плідна співпраця з територіальними громадами району для визначення майданчиків під потенційні індустріальні парки. Останнім часом з метою залучення інвестицій у розвиток індустріальних парків державою запроваджено низку пільгових ініціатив, застосовувалися

інструменти підтримки та стимули для їх учасників. Цей напрям стане актуальним для повернення релокованого бізнесу та відновлення роботи підприємств на території району.

У зв'язку з військовою агресією російської федерації та тимчасовою окупацією населених пунктів громад району реалізація проєктів була призупинена.

Після деокупації повної деокупації та проведення силовими структурами стабілізаційних заходів аналізу щодо подальшого першочергового відновлення життєдіяльності у населених пунктах буде продовжена робота по створенню індустріальних парків на території громад району.

Залучення інвестиційних надходжень у розвиток району буде можливим після деокупації району та підсумків збитків. На цей час інвестиції направлені на підтримку громад, суб'єктів господарювання та вимушено переміщених осіб з Луганщини.

В рамках Програми USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» 17.11.2022 підписано меморандуми про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги між Сєверодонецькою районною державною адміністрацією – районною військовою адміністрацією та Chemonics Internationak Inc./ USAID Democratic Governance East Activity.

В рамках даної угоди передано до матеріального резерву для ліквідації НС на території Сєверодонецького району Луганської області речове майно на суму 1 269 670 грн.

Згідно Меморандуму за Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй на баланс райдержадміністрації надійшло майно в рамках реалізації проєкту міжнародної технічної допомоги «Підтримка ЄС для Сходу України – відновлення, зміцнення миру та урядування» (реєстраційна картка від 22.08.2023 № 4019-08), загальною вартістю 391024,60 грн. У складі допомоги ноутбуки, багатофункціональні пристрої НР, офісні меблі.

З метою пошуку альтернативних варіантів реалізації права ВПО на житло затверджено районну Програму «Забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб (ВПО) Луганської області на 2022-2024 роки», розпорядженням голови від 03.10.2022 № 29 (зі змінами).

Фінансування заходів Програми здійснюється за рахунок міжнародної технічної допомоги (Міжнародна організація з міграції (МОМ) в Україні, UNICE, Благодійний фонд «Янголи Спасіння», громадська організація Народна самооборона Львівщини, БФ Восток SOS) та за участю Сєверодонецької районної державної адміністрації – районної військової адміністрації, Новопокровської селищної військової адміністрації Старобільського району Луганської області, місцевої влади – Яблунівської селищної громади, Косівського району Івано-Франківської області.

За результатом проведення заходів з ремонтних робіт та облаштування меблями і обладнанням в серпні 2023 року відкрито - центр тимчасового розміщення ВПО з Луганщини в селищі Середній Березів, присілок Царинка, 62А, Яблунівської селищної громади, Косівського району Івано-Франківської області, з розміщенням 20 ВПО.

В Координаційних центрах надання допомоги ВПО з Луганщини, які координує Сєверодонецька районна державна адміністрація – районна військова адміністрація станом на січень 2024 обслуговується у м. Чернівці - 1530 внутрішньо переміщених осіб, а в Івано-Франківському центрі – 2778 внутрішньо переміщені особи з Луганської області.

Завдяки міжнародній допомозі у 2023 році, ВПО з Луганщини змогли отримали різноманітну допомогу в координаційних центрах у містах Івано-Франківськ та Чернівці.

У Координаційному центрі в м. Івано-Франківськ було видано від:

БФ «Восток СОС» 500 сімейних наборів (продукти та гігієна) та 50 наборів для дітей до 3-х років (гігієна та продукти);

фонду Р. Ахметова – 3100 продуктових наборів;

МОМ – 660 наборів посуду, 1637 комплектів постільної білизни та ковдр; 820 матраців, 627 сімейних гігієнічних наборів;

Міжнародної гуманітарної організації Corus International – 171 шкільний набір.

У Координаційному центрі в м. Чернівці видано від:

БФ «Право на захист» 300 особам (ковдри, матраци, постільна білизна, посуд та інше);

МОМ – 689 гігієнічних наборів та 1740 пачок підгузків для дітей та дорослих, зимові постільні набори – 629 од., у тому числі матраци – 519; посуд – 256.

Відповідно до меморандуму Сєверодонецька міська військова адміністрація Сєверодонецького району Луганської області по Проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» отримала основні засоби (багатофункціональні пристрої, зарядні станції, ноутбуки, генератор) на загальну суму 1102,2 тис грн. Також від БО «Благодійний фонд «Українська фундація» отримала генератор та кабель на загальну суму 38,3 тис грн.

Для забезпечення роботи закладів освіти Лисичанською міською військовою адміністрацією Сєверодонецького району Луганської області була отримана гуманітарна допомога у вигляді ноутбуків для учнів, навушників та принтерів від БО «СПІВДІЯ», волонтерська платформа «СпівДія», БФ «Восток SOS», ДОН (Save the children), ЮНІСЕФ, загальна сума допомоги склала 8908,2 тис грн.

Від Міжнародної організації з міграції в рамках проєкту «Створення інтеграційного музичного клубу з елементами арт-терапії «Музика творить дива» відділ культури Лисичанської МВА отримав обладнання на суму 321,9 тис грн.

Відповідно до меморандуму про взаєморозуміння щодо надання допомоги між Кімонікс Інтернешнл Інк., Фонду «Партнерство за сильну Україну» (ФПСУ) та Рубіжанською міською військовою адміністрацією Сєверодонецького району Луганської області, було отримано допомогу у вигляді ноутбуків – 5 шт., блоків розеток 5 шт. картридж – 1 шт. принтер 1 шт. Також технічну допомогу у вигляді Екскаватор JCB JS305LC – 1 шт, від Кімонікс Інтернешнл Інк.

Відповідно до меморандуму про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги між Кімонікс Інтернешнл Інк./ Програма USAID» Демократичне врядування у Східній Україні» та Кременською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області отримано технічну допомогу у вигляді Екскаватор Jcb 474 – 1 шт, Відбійні молотки Bosch GSH 27 VC – 3 шт; бетонозмішувачі Skif – 3 шт.

Кременською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області в листопаді 2023 року було взято участь у виставці-конференції ReBuild Ukraine powered by Energy, м. Варшава (Польща), де було представлено проекти з відбудови території громади, в т.ч. в напрямку економічного розвитку. З метою продовження налагодження комунікації з питань залучення інвестицій у відбудову громади, запроваджено листування з учасниками заходу та обговорення більш детальніших шляхів можливості реалізації проектів та розробки нових, досягнення нових домовленостей, налагодження співпраці тощо.

Так, на виставці було представлено такий інвестиційні проекти в напрямку відновлення житлово-комунального господарства та будівництва:

проект «Відновлення систем водопостачання і водовідведення та забезпечення питною водою місцевого населення», мета якого – створити сприятливі умови для життя мешканців громади після закінчення бойових дій. Ліквідувати наслідки руйнацій та пошкоджень, що виникли внаслідок бойових дій та відновити роботу комунального підприємства з обслуговування водопровідних та каналізаційних мереж.

Завдання проекту – відновити системи водопостачання та водовідведення, збудувати блочно-модульну каналізаційну очисну споруду, закупити сучасну спеціалізовану комунальну техніку, забезпечити мешканців фасованою питною водою.

Проектом передбачено виконання будівельно-монтажних відновлювальних робіт, закупівля автопарку спеціалізованої комунальної техніки.

За результатами реалізації проекту громада відновить роботу 1 комунального підприємства, отримає 15 од. сучасної спеціалізованої комунальної техніки, встановлену автоматичну лінію розливу питної води безперебійну роботу систем водопостачання та водовідведення, що дозволить забезпечити питною водою 21 968 громадян своєї громади та близько 470 339 – сусідніх громад та сприятиме зниженню рівня захворюваності хворобами, спричиненими поганою якістю питної води, покращить умови для життя та розвитку господарської діяльності.

Проект «Реконструкція, відбудова та оновлення критичної транспортної інфраструктури Кременської громади», мета якого – відбудова та оновлення безпекової, критичної транспортної інфраструктури Кременської громади, яка зазнала значних руйнувань під час окупації російськими військами, шляхом вирішення проблем, спричинених збройним конфліктом та тимчасовою окупацією російськими військами, зосереджуючись на розмінуванні території та відновлюючи лінії зовнішнього освітлення, камер відеоспостереження, світлофорів, міжгалузевий зв'язок громади, підвищення мобільності мешканців

громади, а також для зменшення соціальної напруги щодо відсутності безпекових факторів.

Проектом передбачено провести ретельне розмінування замінованих доріг і мостів, щоб усунути потенційну небезпеку та забезпечити безпеку груп реконструкції та громади, впровадити необхідні заходи безпеки в реконструйованій інфраструктурі, відновити лінії зовнішнього освітлення, громадського та спеціалізованого комунального транспорту, камер відеоспостереження, світлофорів, відремонтувати 68,8 км комунальних доріг, відремонтувати автомобільні та пішохідні мости.

За результатами реалізації проекту громада отримає відремонтовані дороги, покращений зв'язок у громаді та за її межами, що забезпечить безпечне та ефективне транспортне сполучення для мешканців, підприємств та відвідувачів та сприятиме переміщенню людей, товарів і послуг, покращенню доступу до основних послуг, шкіл, закладів охорони здоров'я та можливостей працевлаштування, сприяючи соціальній інтеграції та економічному розвитку.

Реалізація проекту стане поштовхом до розвитку місцевої й регіональної економіки, формування сприятливого інвестиційного середовища, створення умов для активізації інвестиційних процесів на Донбасі. Кремінська громада отримає повністю відновлену та функціональну критичну транспортну інфраструктуру громади, забезпечуючи безпечне та ефективне транспортне сполучення для 21 968 мешканців, підприємств та 1 211 осіб малого та середнього підприємництва та відвідувачів громади.

Проект «Відновлення парку комунальної техніки Кремінської громади», мета якого відновлення автопарку спеціалізованого адміністративного, соціального та комунального транспорту для здійснення ефективних і комплексних заходів з відновлення та утримання території громади, ліквідації наслідків руйнацій та пошкоджень, що виникли внаслідок бойових дій.

Завдання проекту є створення сприятливих умов для життя мешканців громади, відновлення функціонування адміністративної, соціальної та комунальної сфери після ведення бойових дій.

За результатами реалізації проекту громада отримає відновлений автопарк спеціалізованого адміністративного, соціального та комунального транспорту – 46 од., відновлену інфраструктуру громади для 21968 жителів (11 населених пунктів), поновлення роботи 2 комунальних підприємств, надання мешканцями громади адміністративних та соціальних послуг – 224 послуг, зменшення ручної праці.

Проект «Створення комплексу з екологічної переробки будівельного сміття від зруйнованої інфраструктури та подальшого виробництва будівельних матеріалів», мета якого – закупівля спецтехніки та обладнання для ефективного розбору завалів, переробки будівельного сміття від зруйнованої інфраструктури та використання відсортованих та перероблених матеріалів при відбудові міської інфраструктури та відновленні зруйнованого та пошкодженого майна мешканців громади.

Завдання проекту є визначення та закупівля необхідного спеціалізованого обладнання та техніки, необхідної для ефективного демонтажу зруйнованих об'єктів та пошкоджених конструкцій, непридатних для реконструкції, в тому

числі, придбання промислової шокової дробарки для ефективного подрібнення бетону на фракції для повторного використання під час будівництва та відновлення критичної інфраструктури міста; встановлення та випробування лінії сортування побутових відходів, що забезпечить ефективне розділення та переробку матеріалів для подальшого використання в будівельних проєктах; встановлення бетонозмішувальної установки та силосу для зберігання цементу, що полегшить виробництво будівельних матеріалів з використанням перероблених матеріалів; навчання 25 кваліфікованих робітників, здатних ефективно працювати зі спеціалізованим обладнанням та механізмами.

За результатами реалізації проєкту громада отримає необхідне спеціалізоване обладнання та техніку для відповідних робіт – 16 од., 25 кваліфікованих робітників, 21 968 жителів Кремінської громади отримають можливість користуватися послугами підприємства.

Проєкт «Капітальний ремонт комплексу будівель та споруд медичного та оздоровчого спрямування Кремінської міської територіальної громади Луганської області», мета якого є створення сучасного комплексу, здатного забезпечити цілорічне проживання, реабілітацію та широкий спектр надання лікувально-оздоровчих послуг включно з заходами психологічної підтримки та адаптації молоді і дітей з визволених територій Луганської області та осіб які постраждали внаслідок бойових дій шляхом відбудови та масштабної реконструкції існуючих будівель.

Проведення капітального ремонту комплексу будівель та споруд медичного та оздоровчого спрямування відповідно до сучасних стандартів, придбання меблів, техніки, обладнання для реабілітації, медичного обладнання, набір кваліфікованого персоналу дозволить відродити життєдіяльність оздоровчого та рекреаційного комплексу для Кремінської та сусідніх громад, отримати відбудований сучасний комплекс медичного, реабілітаційного та оздоровчого спрямування, надавати якісні послуги для адаптації людей які постраждали внаслідок військової агресії Російської Федерації, де щороку зможуть оздоровлюватися 14 тис. осіб, у тому числі, орієнтовно 6 тис. дітей, 5 тис. жінок, 3 тис чоловіків створити 140 робочих місць.

Проєкт «Впровадження якісних та доступних освітніх послуг, можливостей, шляхом побудови сучасного ліцею та садочку» мета якого – відбудова, оновлення та відновлення основ освіти, розширення можливостей дітей Кремінської громади, шляхом побудови сучасного Кремінського ліцею № 5, дошкільного закладу «Ластівка» для відновлення середовища навчання, зростання та цілісного розвитку дітей, молоді, зростання та цілісного розвитку дітей.

Завдання проєкту є будівництво та реконструкція Кремінського ліцею № 5 та дошкільного закладу «Ластівка» відповідно до сучасних стандартів; створення 6 спеціалізованих кабінетів; закупівля та експлуатація 15 шкільних автобусів; створення 14 спеціалізованих груп та будівництво басейну в дошкільному закладі, набір кваліфікованих викладачів та персоналу.

За результатами реалізації проєкту громада отримає сучасний Кремінський ліцей № 5 та дошкільний заклад «Ластівка», побудовані за міжнародними стандартами, спеціалізованими кабінетами, оснащеними передовими

технологіями для навчання та розвитку, що дозволить учням вивчати робототехніку, відновлювані джерела енергії, мультимедіа, мистецтво та різноманітні терапевтичні заходи тощо.

Створення центру надання адміністративних послуг «Центр Дії», мета якого – робота сучасного, доступного та ефективного ЦНАПу в Кременській міській територіальній громаді, який усуває критичні недоліки існуючої адміністративної інфраструктури громади, шляхом створення адміністративного центру «Центр дії», котрий має відновити довіру громадян, підвищити доступність послуг та сприяти безперебійному та гідному обслуговуванню для фізичних та юридичних осіб, які шукають адміністративної підтримки, а також для вдосконалення можливостей надання адміністративних послуг в громаді аби ефективно вирішувати викликів, котрі також пов'язані з окупацією та руйнуваннями.

Завдання проєкту: оцінити існуючу будівлю та сформулювати комплексний план структурної реконструкції, зокрема в питаннях оновлення ізоляції будівлі; провести фасадне утеплення та утеплення даху; встановити металопластикові вікна та двері, в тому числі встановити котел; обладнати естетичний фасад, а для внутрішнього комфорту розробити дизайн інтер'єру; впровадити найсучасніші електронні послуги; проектувати та будувати відповідно до ДБН В.2.2-40:2018.

Соціально-економічні показники: досягнуто естетично привабливої і функціональної будівлі, яка відображає прагнення громади та зусилля щодо відродження; обладнано 45 нових робочих місць для працівників центру (18 робочих місць для адміністраторів ЦНАП); забезпечено загальний комфорт, повна доступність для людей з інвалідністю; проведена повна інтеграція електронних послуг для адміністраторів і відвідувачів; досягнуто позитивний економічний вплив, котрий досягнуто шляхом збільшення надходження коштів до міського бюджету за рахунок надання платних послуг.

За результатами реалізації проєкту громада отримає сучасний адміністративний центр «Центр Дії», який відповідатиме найвищим стандартам функціональності, естетики та доступності, із впровадженням системи електронного обслуговування та технологію «Електронна черга», облаштований сучасними зручними робочими місцями для працівників адміністративного центру, із встановленою модульною котельнею.

Гірською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області ведеться систематична робота щодо пошуку партнерів з метою співпраці у сфері відбудови громади.

Так, у березні 2023 року між Гірською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області та Комунальною установою «Інститут міста» Львівської міської ради було укладено меморандум про співпрацю. Цим Меморандумом, зокрема, передбачено обмін досвідом між працівниками двох установ, навчання, стажування працівників в сфері пошуку партнерів та написання проєктів, допомога Інституту у пошуку та залученні до співробітництва із Гірською міською військовою адміністрації потенційних міжнародних партнерів. Завдяки цьому Меморандуму Гірська міська військова адміністрація Северодонецького району Луганської області долучилася до

участі у Шведсько-українському проєкті «Підтримка децентралізації в Україні» і, як результат, громада стала учасником міжнародної платформи «CITIES 4 CITIES UNITED 4 UKRAINE». Профіль громади було опубліковано на цій платформі у розділі довгострокові міжмуніципальні партнерства.

В розрізі цієї співпраці керівник громади тричі брав участь у «Резиденції мерів», захід спрямований на обмін досвідом серед українських громад, а також взяв участь у міжнародних форумах з освіти, реабілітації «Незламні» (UNBROKEN) та міжнародної співпраці громад.

Крім того, в межах співпраці з «CITIES 4 CITIES UNITED 4 UKRAINE» представники Гірської військової адміністрації прийняли участь у форумі «EU-Ukraine Municipal Partnership in Wojnowice» м. Вроцлав, Польща, спрямований на розвиток партнерства між муніципалітетами України та ЄС. Кінцевим результатом участі у міжнародних форумах стала публікація статті про громаду у журналі Німецького видавництва «WIR kommunalen» і запрошення керівника до участі у нетворкінговій поїздки до Берліна у червні 2023 року для зустрічі з представниками Мережі молодих німецьких мерів з метою налагодження довготермінового партнерства.

Першим результатом зустрічі було знайомство з Jolanta Zarzycka та підписання декларації про співпрацю з Jolanta Zarzycka Just Consultancy щодо підготовки Гірської міською військової адміністрації Сєверодонецького району Луганської області до відбудови після її деокупації, враховуючи принцип «відбудови кращого розвитку» з переходом до концепції зеленого міста, стійкістю до кліматичних змін та включенням соціально-економічних потреб, відповідно до ЄС концепції.

Другим результатом зустрічі у Берліні було запрошення керівника громади до міста Зіндельфінген, Німеччина для отримання пожежної техніки, захід відбувся завдяки платформі «CITIES 4 CITIES UNITED 4 UKRAINE» та в рамках проєкту міста Зіндельфінген PHOENIX4UA.

Згідно з меморандумом про взаєморозуміння щодо надання гуманітарної допомоги Кімонікс Інтернешнл Інк. Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Європі» Гірська міська військова адміністрація отримала гуманітарну допомогу для роботи гум штабів та відділу ЦНАП у вигляді основних засобів (офісні меблі, ноутбуки, телевізори, зарядні станції, роутери, повербанки, комп'ютерну техніку з усіма комплектуючими, та інші засоби).

Протягом 2023 року в Попаснянській громаді було реалізовано один проєкт міжнародної технічної допомоги в рамках грантової підтримки Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні спільно з Асоціацією міст України «Надзвичайне реагування на підтримку дітей, постраждалих від збройних конфліктів, шляхом грошових переказів муніципалітетам, які включені до ініціативи «Громади, дружні до дітей та молоді» кошторисна вартість – 1499500 грн.

Підписано 2 меморандуми з міжнародними організаціями, а саме меморандум про взаєморозуміння щодо надання технічної допомоги з Кімонікс Інтернешнл Інк. /Програма USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» та меморандум з Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа» про взаєморозуміння та співпрацю щодо впровадження Єдиної

платформи місцевої електронної демократії «e-DEM» та Конструктора сайту та чат-боту територіальної громади «СВОЇ».

Також в рамках співпраці з міжнародними організаціями: Представництво «ПРОДЖЕКТ ХОУП – ЗЕ ППЛ-ТУ-ППЛ ХЕЛС ФАУНДЕЙШН, ІНК.», благодійна організація «Право на захист», гуманітарна місія «Проліска-Дніпро», гуманітарна місія «Проліска», Міжнародна організація з міграції, благодійна організація «Благодійний Фонд «ВОСТОК – SOS», NRC, UNHCR Ukraine – Агентство ООН у справах біженців в приміщеннях хабів внутрішньо переміщені особи з Луганської області отримали продукти харчування, засоби гігієни, дитячі та дорослі підгузки, дитяче харчування, матраци, ковдри, подушки, постільну білизну, ліхтарі, каністри, термобілизну, юридичну допомогу тощо.

Основні проблеми:

зруйновані та знищені від війни ключові сектори економіки;
 низький рівень активності інвесторів у зв'язку із воєнними діями на території країни;
 недостатня популяризація інвестиційного потенціалу громадами за кордоном;
 складний процес входження іноземних інвестицій у країну (економічна та фінансова нестабільність).

Основні завдання:

розробка інноваційних проєктів для відновлення економічного розвитку;
 активізація процесів залучення інвестиційних ресурсів на розвиток району;
 впровадження імпаکت-інвестиції з використанням змішаного фінансування, що поєднує державний, донорський та приватний капітал, а також відповідні механізми страхування воєнно-політичних ризиків.
 створення позитивного інвестиційного іміджу району.

Очікувані результати:

поінформованість суб'єктів господарювання та інших зацікавлених сторін про інвестиційний потенціал району;
 створення продуктів, які містять інформацію про інвестиційний потенціал Луганщини, їх просування та популяризація;
 залучення міжнародних партнерів до відбудови Луганщини після деокупації території;
 участь в інвестиційно-економічних форумах.

1.12. Розвиток підприємництва

До повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну в районі діяли понад 7,5 тис. суб'єктів малого та середнього підприємництва. Внаслідок бойових дій, спричинених російською агресією, суб'єкти підприємницької діяльності району зазнали втрат.

На сьогодні не мають можливості працювати тисячі фізичних осіб – підприємців та підприємств. Їхні майнові комплекси, що зазнали значних

пошкоджень, руйнувань і пограбувань, перебувають на тимчасово окупованих територіях. Бізнес потерпає від втрати основних фондів, кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо. У зв'язку з тимчасовою окупацією території району частина підприємців вимушена була переміститися до більш безпечних регіонів України.

Релоковані підприємницькі структури відновлюють свій бізнес або переформатовують його на інший вид діяльності. Значна частина релокованих підприємств мають проблеми із обіговими коштами, орендою приміщень, збутом продукції, сировиною, набором кваліфікованого персоналу і відсутністю особистих контактів із представниками влади або певних ланок бізнесу інших регіонів країни, куди вони перемістилися.

Не зважаючи на тимчасову окупацію, релокацію бізнесу та органів влади в інші регіони країни, співпраця з деякими членами ради підприємців, які створені при військових адміністраціях та підприємницькими структурами продовжується.

Проводиться робота щодо залучення суб'єктів підприємництва до участі у конкурсних відборах на отримання грантів та іншої фінансової допомоги для розвитку бізнесу.

Зокрема, підприємців поінформовано про: державну програму «Доступні кредити 5-7-9 %»; урядовий проєкт мікрогрантів «єРобота», який включає 6 грантових програм (мікрогранти для створення власного бізнесу; гранти для розвитку переробного підприємства; державне фінансування закладки саду; кошти для розвитку тепличного господарства; грант на реалізацію стартапу, у тому числі у сфері ІТ); грантову допомогу на відновлення та розвиток своєї справи від МОМ, підтримку інших міжнародних партнерів тощо.

На вебсторінці Северодонецької районної державної адміністрації, у мережі «Facebook» та в координаційних хабах розміщено каталог про державні та міжнародні програми підтримки підприємництва, у тому числі грантову допомогу, та інші ініціативи, спрямовані на розвиток бізнесу, який щомісяця актуалізується. Така інформація корисна не тільки підприємцям, які вже розвивають бізнес та потребують допомоги, але й тим, хто тільки планує розпочати власну справу.

Спеціалістами райдержадміністрації, міськими військовими адміністраціями хабів ведеться постійний моніторинг вакансій, який оприлюднюється місцевими центрами зайнятості, та доводиться до відома внутрішньо переміщених осіб, в разі звернення до працівників хабів з питань працевлаштування. В створених хабами групах в месенджерах для ВПО з Луганської області, з метою інформування переселенців з різних питань, оприлюднюється інформація щодо участі у навчальних вебінарах з питань працевлаштування, можливості відкриття власної справи через участь в грантових програмах різного спрямування тощо.

Підприємницьким структурам надаватиметься інформаційна та консультаційна допомога. Бізнес долучатиметься до участі у державних та міжнародних фінансових, грантових і навчальних програмах та проєктах.

Громадами району здійснюється підтримка підприємництва відповідно до заходів програм розвитку малого і середнього підприємництва.

Основні проблеми:

зруйновані та пошкоджені майнові комплекси, втрата основних фондів, ринків збуту продукції, відсутність необхідної кількості обігових коштів та кваліфікованих кадрів, порушення логістичних шляхів тощо.

Основні завдання:

підтримка релокованих суб'єктів підприємництва та повернення їх після деокупації на територію району;

підвищення доступності та якості послуг міських органів влади для бізнесу;

інформаційна, консультаційна та інша підтримка дерелокованих підприємницьких структур;

залучення бізнесу до участі у державних та міжнародних програмах підтримки бізнесу;

співпраця з міжнародними організаціями (фондами, програмами, проектами) з питань підтримки підприємницьких структур, відновлення діяльності суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу.

Очікувані результати:

відновлення та зростання бізнесу, створення нових робочих місць;

отримання суб'єктами підприємництва фінансової та грантової допомоги;

відновлення роботи суб'єктів інфраструктури підтримки бізнесу;

розміщення на офіційному веб-сайті, вебсторінці в мережі «Facebook» інформаційних повідомлень для бізнесу.

1.13. Туризм

До 24.02.2022 основні зусилля були спрямовані на активізацію внутрішнього туризму шляхом створення передумов для формування конкурентоспроможного регіонального туристичного продукту, його популяризацію, проведення заходів із впровадження маркетингу в туризмі.

Для популяризації, привернення уваги до цікавих та яскравих об'єктів гостинної Луганщини за рахунок коштів МТД було розроблено та виготовлено різноманітну друковану та сувенірну продукцію, відеороліки, а також створено фотовиставку, присвячену найбільш привабливим туристичним об'єктам.

Кремінська громада мала всі умови для розвитку малого підприємництва в галузі туризму, рекреаційно-туристичного потенціалу на базі існуючих природних умов, історико-культурних, матеріальних та трудових ресурсів.

Інфраструктуру туризму складала: 7 баз відпочинку («Сосновий бір», «Лісова поляна», «Угольок», «Будинок мисливця», «Зоря», еко-готель «Лесовичок», міні-готель «Лесная»), 3 оздоровчих заклади відпочинку для дітей («Мрія», «Зоря», «Соснова Роща»), 3 готельних комплекси «ПриЛісне», міні-готель на «Чайковського», готель «Кремінянка» та інші приватні будинки відпочинку, садиби тощо.

На території державного підприємства «Кремінське лісомисливське господарство» розташовані території природно-заповідного фонду місцевого та загальнодержавного значення, заповідні урочища місцевого значення:

«Дубовий гай», «Білоусова садка», «Сіточне», «Хрящуха», заповідне урочище державного значення «Широке», ботанічний заказник державного значення «Сафоново», ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський», гідрологічний заказник місцевого значення «Кремінські каптажі», зоологічний заказник місцевого значення «Жеребець», гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела».

З метою збереження, відтворення і ефективного використання цінних природних комплексів та об'єктів басейну річки Сіверський Донець, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення Президентом України прийнято Указ № 678/2019 «Про створення національного природного парку «Кремінські ліси».

У Кремінській громаді здійснював діяльність інформаційно-туристичний центр «Зелена Кремінна», де впроваджувались екскурсійні маршрути Кремінщини – всього 37 та 8 з яких тільки по території громади.

Активно популяризуючи туристично-рекреаційний потенціал території, проводилась пропаганда інвестиційно-привабливих туристично-рекреаційних об'єктів, було розроблено інформаційно-рекламну продукцію із символікою громади, що розповсюджувалось під час проведення виставкових заходів різного рівня, фестивалів, урочистостей тощо.

Відвідували громаду туристи вихідного дня – гості з прилеглих міст, що є промисловими, і в яких відсутня рекреаційно-оздоровча інфраструктура, студенти та школярі з Луганської, Донецької та Харківської областей, а саме найбільша кількість з міст Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Попасна, Маріуполь, Краматорськ, Костянтинівка та інші.

Головним заходом в сфері туристичного розвитку громади було визначення туристичного напрямку в Кремінській територіальній громаді «Активний відпочинок заповідними стежками Кремінщини». Загалом, туристичний магніт громади є складовою проекту «Магніти України», який реалізується Урядом країни, в рамках якого виявлено успішні українські проекти – символи які визначено туристичними магнітами країни. Туристичний магніт Луганщини «КРЕМІНСЬКІ ЛІСИ» було презентовано на фестивалі «Мандруй Україною» у м. Києві та у м. Львові. Головною ціллю фестивалю було розкриття туристичних потенціалів кожного регіону країни, в т.ч. Кремінської громади, а Державною туристичною агенцією України розроблено відеоролик про туристичний магніт громади.

З метою популяризації громади було розроблено презентаційні матеріали – чашки, футболки, брошури, буклети тощо, з використанням раніше розробленого бренду Кремінської громади. Дана продукція розповсюджувалась під час участі у різноманітних виставкових заходах та фестивалях різного рівня, під час зустрічі делегацій, відзначення особливих подій та пам'ятних дат тощо.

Внаслідок збройної агресії Російської Федерації, проведення активних бойових дій на території району та його тимчасовою окупацією з 2022 року повноцінна діяльність щодо розвитку та популяризації туризму була унеможливлена.

Основні проблеми:

значні пошкодження та руйнування об'єктів туристичного призначення;
погіршення туристичної привабливості регіону;
недостатній рівень безпеки та захисту туристів.

Основні завдання:

вжиття заходів щодо розмінування території району, в т.ч. центральних місць відпочинку;

сприяння у проведенні оцінки та стану туристичної галузі в післявоєнний період;

сприяння у залученні міжнародної допомоги на відновлення об'єктів туристичного та рекреаційного призначення;

розвиток сучасних видів туризму;

удосконалення туристичної інфраструктури із застосуванням елементів цифровізації;

сприяння відновленню туристичної інфраструктури за рахунок коштів Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури.

Очікувані результати:

створення актуальних туристичних продуктів;

поступове відновлення туристичної інфраструктури, створення сприятливих умов для розвитку різновидів туризму та конкурентоспроможного туристичного продукту.

1.14. Децентралізація

Формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища для громадян, надання високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, узгодження інтересів держави та територіальних громад визначено метою реформи децентралізації.

Процес децентралізації розпочато у 2014 році з прийняттям Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, законів України «Про співробітництво територіальних громад», «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та змін до Бюджетного і Податкового кодексів – щодо фінансової децентралізації.

Цей процес відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування дозволив сформувавши значний дієвий і спроможний інститут місцевого самоврядування на базовому рівні – об'єднані територіальні громади.

В результаті на території району утворено та визначено межі 6 міських територіальних громад: Гірська, Кременська, Лисичанська, Попаснянська, Рубіжанська, Северодонецька.

З початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну території цих територіальних громад є тимчасово окупованими. У зв'язку із цим указами Президента України від 31.03.2022 № 192/2022, від 11.06.2022 № 406/2022, від 23.09.2022 № 665/2022 утворено військові адміністрації населених пунктів, зокрема: Гірську, Кременську, Лисичанську, Попаснянську,

Рубіжанську, Северодонецьку міські військові адміністрації Северодонецького району.

Основними напрямками роботи в контексті реалізації децентралізаційної реформи після деокупації території району є забезпечення інституційної та інфраструктурної спроможності територіальних громад, перегляд та оптимізація адміністративно-територіального устрою району з урахуванням масштабних руйнувань населених пунктів.

Таким чином, після деокупації населених пунктів має бути відновлено контроль та управління територією, організовано надання адміністративних, соціальних та інших публічних послуг, забезпечено захист прав людини та громадянина. Необхідно також сконцентруватися на створенні умов для повернення місцевих жителів, яких змусили покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини.

Важливим завданням, вирішення якого надасть можливість швидко відновити інституційну спроможність територіальних громад на деокупованих територіях та продовжити реформу децентралізації, є збереження кваліфікованих кадрів в органах місцевого самоврядування.

Основні проблеми:

відсутність доступу органів публічної влади до тимчасово окупованих територій територіальних громад району;

масштабні руйнування населених пунктів, їх інфраструктури; дефіцит кваліфікованих кадрів.

Основні завдання:

забезпечення інституційної спроможності територіальних громад, у тому числі через збереження кадрового потенціалу органів місцевого самоврядування;

участь у регіональних, державних та міжнародних проєктах, спрямованих на залучення додаткових коштів для відновлення та розвитку територіальних громад;

залучення всеукраїнських та міжнародних організацій, громадських інституцій до проведення конференцій, семінарів з метою надання методичної допомоги щодо ефективної організації публічної влади в умовах реформи децентралізації та місцевого самоврядування;

оптимізація адміністративно-територіального устрою району з урахуванням масштабних руйнувань населених пунктів, їх інфраструктури внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України;

формування ефективного місцевого самоврядування та оптимальної системи територіальної організації влади на оновленій територіальній основі.

Очікувані результати:

відновлення інституційної, бюджетної та інфраструктурної спроможностей територіальних громад на деокупованих територіях.

1.15. Розроблення містобудівної документації

У сучасних умовах значно зростає роль територіального фактора у вирішенні стратегічних завдань соціально-економічного розвитку країни, у зв'язку із чим підвищується роль містобудівної документації. Розроблення і реалізація містобудівної документації, інвестиційних програм розвитку населених пунктів і територій є головним напрямом містобудівної діяльності на регіональному та місцевому рівнях, що дозволить повною мірою вирішувати питання планування, забудови і управління територіями для сталого розвитку територіальних громад, сформувати урбанізовані зони, визначити чіткі межі населених пунктів, забезпечити населені пункти розвинутою інфраструктурою. Наявність повноцінної сучасної містобудівної документації створить переваги громадам у залученні інвесторів.

Згідно із чинним законодавством усі територіальні громади району мають бути забезпечені сучасною містобудівною документацією.

Територіальними громадами району розроблено та затверджено 82 проекти містобудівної документації населених пунктів, містах Северодонецьк (32), Лисичанськ (6), Рубіжне (3), Кремінна (7), Гірське (3), Попасне (3) 6 сіл Северодонецького району, з них генеральних планів – 2 с. Воеводівка, м. Лисичанськ, план зонування 3-міст Северодонецьк, Лисичанськ с. Воеводівка, 17 детальних планів територій, з яких м. Северодонецьк (13), м. Кремінна (3), м. Лисичанськ (1).

У 2022 році затверджено генеральний план з планом зонування с. Воеводівки Северодонецької міської ради Северодонецького району Луганської області та продовжено роботу з розроблення генерального плану з планом зонування м. Лисичанська, який розглянуто на засіданні архітектурно-містобудівній ради при Департаменті будівництва, енергозбереження, архітектури та містобудування облдержадміністрації. У 2023 році розпорядженням начальника Лисичанської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області від 22.02.2023 № 103 затверджено генеральний план з планом зонування міста Лисичанська.

Протягом 2022 року у зв'язку зі збройним конфліктом територіальні громади не змогли закінчити роботи з розроблення містобудівної документації та генеральних планів м. Северодонецька, м. Кремінної.

Внесено зміни до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та передбачено новий вид містобудівної документації – комплексний план просторового розвитку території територіальної громади (далі – комплексний план), у складі якого розробляються генеральні плани населених пунктів.

Програми з розроблення містобудівної документації, якими передбачено заходи з розроблення комплексних планів, прийняли територіальні громади: Рубіжанська, Кремінська, Северодонецька, Лисичанська.

Основні проблеми:

відсутні уповноважені органи містобудування та архітектури, які б забезпечили виконання функцій, пов'язаних з організацією замовлення,

розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації;

територія Гірської міської територіальної громади Северодонецького району Луганської області не має єдиної та нерозривної системи розселення і території за її межами відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 717-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Луганської області», що унеможливує розроблення комплексного плану просторового розвитку території Гірської міської територіальної громади;

виготовлення картографічної основи у масштабах 1:10000, 1:2000, яка потрібна для розроблення містобудівної документації.

Основні завдання:

проведення необхідних заходів щодо розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад;

сприяння розробленню документації просторового розвитку (містобудівної документації) територіальних громад з урахуванням ризику виникнення надзвичайних ситуацій та додержання вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту;

продовження розвитку геоінформаційних систем району.

Очікувані результати:

розроблення містобудівної документації територіальних громад: Северодонецької, Лисичанської, Рубіжанської, Кремінської, Попаснянської міських.

1.16. Демографічна ситуація та ринок праці

Через повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну в демографічній сфері зберігається тенденція щодо скорочення чисельності населення. Кількість померлих значно перевищує кількість народжених. Збільшилися темпи міграційного скорочення. Міграційні процеси відбувалися, як в нутрі країни, так і зовні.

Бойові дії та окупація району привели до призупинення роботи багатьох бюджетоутворюючих підприємств громад та навіть закриття, відтоку робочої сили за межі району, зменшення надходжень до бюджетів усіх рівнів. Крім того, під тиском дій окупаційної влади майже всі комунальні підприємства району залишилися на окупованій території та переоформили свої відносини за окупаційними правилами.

За статистичними даними чисельність населення на початок 2022 року по Северодонецькому району становила 362539 осіб.

Бойові дії та тимчасова окупація району, негативно вплинули на ринок праці. Значна чисельність населення залишилась без робочих місць та коштів для свого існування, частина була вимушена покинути свої домівки та стати внутрішньо переміщеними особами або мігрувати за кордон. Луганська обласна служба зайнятості протягом цього часу не припиняла виконувати покладені на неї функції, формат діяльності був змінений на дистанційний. Нараховувалась

та виплачувалась допомога по безробіттю особам, які залишились на тимчасово окупованій території, а також будь якими доступними засобами підтримувався зв'язок з даними особами. Якщо такі безробітні виїжджали на більш безпечну територію України їм надавався повний супровід щодо майбутнього працевлаштування.

Переважає більшість роботодавців знаходиться в простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частина підприємств припинила діяльність взагалі. Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у т. ч. робочої сили, що призвело до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування.

Більша територія району тимчасово окупована з перших днів збройної агресії, економічна діяльність підприємств, які там розташовувалися, переважно промислової та сільськогосподарської направленості. Можливості релокуватися на інші території України у цих підприємств не було. У містах Северодонецьку, Лисичанську та Рубіжному було сконцентровано 90 % промислового потенціалу району. У зв'язку з тим, що на території цих міст досі тривають активні бойові дії, виробничі потужності ринкоутворюючих підприємств (ПАТ «Северодонецьке об'єднання АЗОТ», ТОВ «Лисичанський желатиновий завод», ПАТ «Лисичанська нафтова інвестиційна компанія», ТОВ «Лисичанський пивоварний завод», ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат» тощо) зруйновано.

Фахівцями Луганської обласної служби зайнятості проводилася робота щодо налагодження зв'язку з роботодавцями, з'ясування ситуації на підприємствах, їх релокації та встановлення контактів з трудовими колективами. Переважає більшість роботодавців знаходиться у простій або призупинили дію трудового договору з працівниками. Частина підприємств припинила діяльність взагалі. Частина підприємств, які виїхали та відновили свою діяльність у різних регіонах України без зміни юридичної адреси, переважна більшість цих підприємств – представники малого та середнього бізнесу зі штатною чисельністю працівників до 50 осіб. Із цими роботодавцями налагоджено тісний зв'язок, фахівцями обласної служби зайнятості надається весь спектр послуг, починаючи від консультування, участі у компенсаційних програмах та укомплектуванням вакантних робочих місць.

Війна підвищила ризики та невизначеності, створивши бар'єри для вільного руху факторів виробництва, у тому числі робочої сили, що призвело до руйнування інститутів ринку праці та їх ефективного функціонування.

Грошові доходи населення та заробітна плата

З урахуванням підвищення мінімальної заробітної плати до 6700 грн у поточному році середньомісячну заробітну плату збільшено на 3,1 %.

Мінімальна заробітна плата в Україні не змінювалася з 01.10.2022 і становить 6700 грн, але в наступному році планується два підвищення:

з 01.01.2024 – 7100 грн;

з 01.07.2024 – 8000 грн.

Ці підвищення, у свою чергу, вплинуть на зростання середньомісячної заробітної плати на 1,2 %.

Основні проблеми:

тимчасова окупація та бойові дії на території району;
 зростання рівня безробіття;
 наявність тіньових відносин у малому та середньому бізнесі при працевлаштуванні незайнятого населення;
 міграція населення району в інші регіони України або за кордон;
 значне пошкодження інфраструктури населених пунктів та зруйновані виробничі потужності великих підприємств;
 дисбаланс на ринку праці, а саме невідповідність професійно-кваліфікаційного рівня осіб, що перебуватимуть на обліку в службі зайнятості та кадровою потребою підприємств.

Основні завдання:

забезпечення належних умов для повернення внутрішньо переміщених осіб до покинутих населених пунктів району;
 створення сприятливих умов для розвитку малого бізнесу та підприємництва району;
 створення ефективних умов для самозайнятості населення;
 здійснення заходів щодо подолання тіньової економіки та тіньової зайнятості населення;
 сприяння працевлаштуванню незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО;
 сприяння підвищенню професійного рівня працездатного населення з урахуванням потреб економіки та ринку праці;
 сприяння забезпеченню тимчасової зайнятості населення шляхом організації громадських та суспільно-корисних робіт;
 проведення інформаційно-роз'яснювальних заходів для населення, роботодавців та соціальних партнерів щодо законодавства про зайнятість, послуги служби зайнятості, переваги легальної зайнятості та оплати праці.

Очікувані результати:

зниження темпів природного та міграційного скорочення;
 повернення внутрішньо переміщених осіб, які виїхали із зони бойових дій в район;
 зменшення рівня безробіття та підвищення рівня зайнятості населення;
 працевлаштування незайнятого населення та безробітних осіб, у тому числі ВПО, за сприяння служби зайнятості;
 підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності безробітних громадян шляхом здійснення професійного навчання для задоволення потреб роботодавців у працівниках, що сприятиме зменшенню дисбалансу між попитом та пропозицією робочої сили;
 підвищення рівня обізнаності населення про реальний попит та умови праці сучасного ринку праці;
 збільшення середньомісячної заробітної плати.

1.17. Управління об'єктами комунальної власності

Севєродонецька районна державна адміністрація – районна військова адміністрація здійснює окремі повноваження з управління комунального підприємства «Попаснянський районний водоканал» (далі – КП «ПРВ») на підставі рішення Севєродонецької районної ради «Про делегування окремих повноважень Севєродонецькій районній державній адміністрації» від 25.11.2021 № 12/6.

КП «ПРВ» було створено на базі обласної комунальної власності Західної фільтрувальної станції і ділянок Алчевського та Південного підрозділів, які залишилися на території підконтрольній українській владі у 2014 році.

До 24.02.2022 підприємство надавало послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення у 22 населених пунктах Попаснянського та Станично-Луганського районів (після адміністративно-територіальної реформи увійшли до складу Севєродонецького та Щастинського районів).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.2020 № 1109 «Деякі питання об'єктів критичної інфраструктури» КП «ПРВ» відноситься до об'єкту критичної інфраструктури за типами основної послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і буде задіяне в роботі після деокупацію Севєродонецького району Луганської області.

У зв'язку з тимчасовою окупацією Луганської області і активними бойовими діями завдано шкоди виробничим об'єктам підприємства, що призвело до знеструмлення і фактичного руйнування та втрати капіталу, призупинена господарська діяльність за основним напрямком з підйому, очищення й подачі води населенню центральної й південної частин Луганської області.

Відбудова зруйнованого та інфраструктурний розвиток є складним і для того, щоб бути готовими до виконання аварійно-відновлювальних робіт, водопровідно-каналізаційного господарства після деокупації Луганської області необхідно відновити засоби виробництва підприємства.

Планом дій щодо життєзабезпечення деокупованих населених пунктів на території Севєродонецького району Луганської області, який затверджений рішенням районного координаційного штабу з питань деокупованих територій Севєродонецького району передбачено першочергове обстеження і відновлення функціонування комунальних підприємств, мереж електро-, газо-, тепло-, водопостачання та водовідведення.

У зв'язку із втратою контролю над активами господарська діяльність підприємства у комунальному секторі на цей час не здійснюється, кошти для виконання фінансових зобов'язань відсутні. Внаслідок наявності різних видів кредиторської заборгованості рахунки підприємств арештовуються за виконавчими провадженнями.

Водночас законодавчі механізми, які б запобігали припиненню господарської діяльності таких підприємств внаслідок неможливості виконання зобов'язань, що виникла у зв'язку із збройною агресією відсутні (форс-мажор звільняє лише від відповідальності (неустойка) за невиконання зобов'язань, а не від самого виконання зобов'язань).

Тому питання мораторію на виконання судових рішень та реструктуризації кредиторської заборгованості потребує вирішення на законодавчому рівні, інакше підприємствам комунального сектору району загрожує банкрутство (фінансування погашення кредиторської заборгованості бюджетними коштами буде вкрай складним через мінімальне наповнення місцевих бюджетів).

З метою створення сприятливих умов для продовження господарської діяльності підприємства та належного виконання підприємством запланованих заходів з відновлення критичної інфраструктури у сфері водопостачання/водовідведення після деокупації Сєверодонецького району розпорядженням голови Сєверодонецької районної державної адміністрації – начальника районної військової адміністрації затверджено районну Програму «Підтримка КП «Попаснянський районний водоканал» на 2023 рік» від 09.03.2023 № 14 (зі змінами) та профінансовано за рахунок районного бюджету на суму 620,217 тис. грн коштів вільного залишку, які утворились станом на 01.01.2023.

Фінансова підтримка спрямована на забезпечення часткової виплати заборгованості із заробітної плати працівникам КП «ПРВ», сплати податків та покращення стану матеріально-технічної бази підприємства, а саме:

202,720 тис. грн – часткове погашення заборгованості із виплати заробітної плати та сплати податків;

273,524 тис. грн – придбання автозапчастин, інструментів;

84,760 тис. грн – придбання паливно-мастильних матеріалів;

59,213 тис. грн – оплата поточних послуг підприємством з ремонту автомобільної техніки.

Основні проблеми:

неможливість проведення оцінки завданої шкоди та збитків об'єктам комунальної власності внаслідок окупації збройними силами Російської Федерації територій області;

підприємство не має можливості здійснювати повноцінну діяльність, у зв'язку з тим, що за рішеннями суду на вимогу кредиторів (загальна сума близько 500 млн. грн) накладено арешт на всі банківські рахунки та майно підприємства;

низький рівень рентабельності роботи підприємства;

високий рівень непродуктивних витрат матеріальних та енергетичних ресурсів.

Основні завдання:

сприяння залученню ресурсів різного рівня, у тому числі бюджетних коштів, на реалізацію проектів і програм інвестиційного спрямування;

забезпечення рентабельної діяльності підприємства спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст району;

підвищення раціонального та ефективного управління об'єктами комунальної власності територіальної громади;

створення нової юридичної особи, від імені якої буде відновлюватися водозабезпечення населених пунктів Луганської області.

Очікувані результати:

відновлення роботи комунальних підприємств;
виконання показників фінансово-господарської діяльності, затверджених фінансовими планами, збільшення доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) та скорочення збитків.

1.18. Соціальне забезпечення

У зв'язку з повномасштабним вторгнення Російської Федерації на територію України надання всіх видів державної допомоги одержувачам з Луганської області здійснюється централізовано. Згідно із чинним законодавством передбачено 20 видів державної соціальної допомоги та грошових виплат, які нараховуються централізовано.

Незважаючи на воєнний стан, суми нарахувань соціальних допомог зростають що обумовлено збільшенням прожиткового мінімуму. При цьому кількість отримувачів зменшується, оскільки мешканці області переміщуються у більш безпечні регіони України та переводять свої соціальні виплати.

Житлові субсидії та пільги у зв'язку з окупацією області також нараховувалися централізовано. Упродовж 2022 року кількість отримувачів поступово зменшувалася, а у грудні 2022 року функцію нарахування та призначення житлових субсидій і пільг було передано органам Пенсійного фонду України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 № 1041 повноваження щодо призначення та виплати житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу покладено на органи Пенсійного фонду України.

На період дії воєнного стану на території адміністративно-територіальних одиниць, де органи соціального захисту населення не можуть забезпечити підготовку виплатних документів та проведення фінансування, здійснюється автоматичне нарахування житлових субсидій та пільг Пенсійним фондом України відповідно до пункту 2² постанови Кабінету Міністрів України від 07.03.2022 № 215 «Про особливості нарахування та виплати грошових допомог, пільг та житлових субсидій на період дії воєнного стану».

Оскільки територія Луганської області знаходиться в зоні проведення бойових дій, Головне управління Пенсійного фонду України в Луганській області та його структурні підрозділи не мають можливості здійснювати повноваження за місцем розташування сервісних центрів, прийом громадян за місцем їх реєстрації не проводиться. Також відсутня можливість передачі справ субсидіантів та пільговиків від органів соціального захисту населення районного та міського рівня.

Для забезпечення комплексного і всебічного розгляду проблемних питань з підтримки цивільного населення, постраждалого внаслідок збройного конфлікту, розпорядженням голови Северодонецької районної державної

адміністрації – начальника районної військової адміністрації утворено Координаційний центр підтримки цивільного населення при Сєвєродонецькій районній державній адміністрації Луганської області.

В умовах ведення гібридної війни з Російською Федерацією важливим залишається питання належного соціального захисту військовослужбовців та інших осіб, які беруть участь у захисті державного суверенітету України.

З цією метою у 6 міських територіальних громадах Сєвєродонецького району затверджені та працюють 7 програм підтримки та соціального захисту Захисників та Захисниць України, членів їх сімей та родин загиблих. Для реалізації міських програм у 2023 році було передбачено фінансування у розмірі 29180,0 тис. грн, використано – 15888,9 тис. грн. Грошову допомогу отримали 1040 мешканців району відповідної категорії.

З метою посилення соціальної підтримки військовослужбовців, членів їх сімей та родин загиблих у 2024 році буде продовжено роботу щодо виконання програм соціального захисту Захисників та Захисниць України.

Одним з найбільш важливих аспектів соціального захисту населення є організація надання соціальних послуг населенню – особам похилого віку, особам (дітям) з інвалідністю та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах. Надання соціальних послуг непрацездатним громадянам похилого віку, особам з інвалідністю та особам, які опинилися у складних життєвих обставинах, в районі забезпечували територіальні центри соціального обслуговування та центри надання соціальних послуг. На сьогодні зазначені установи надають базові соціальні послуги відповідно до Закону України «Про соціальні послуги». Протягом 2023 року надані соціальні послуги з консультування, інформування, натуральної допомоги, психологічної допомоги 23593 сім'ям вразливих груп населення, у т. ч. які перебувають у складних життєвих обставинах.

Після деокупації території району перелік соціальних послуг буде значно розширений.

Реабілітаційні послуги дітям з інвалідністю надавали 4 центри комплексної реабілітації, підпорядкованих органам місцевого самоврядування, а саме: КУ «Центр комплексної реабілітації дітей з інвалідністю» Рубіжанської міської ради, КУ Центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю» Сєвєродонецької міської ради, КУ «Кремінський міський центр комплексної реабілітації дітей та осіб з інвалідністю», КУ «Попаснянський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Лелека». Діяльність майже всіх установ призупинена. КУ «Попаснянський центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю «Лелека» відновив свою роботу в м. Буча Київської області. На теперішній час реабілітацію проходить 21 дитина. За 2023 рік надано 7056 реабілітаційних послуг. Після деокупації території району роботу цих установ буде відновлено.

Відповідно до Постанови № 309 від 27.03.2019 «Про затвердження використання коштів передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю» (зі змінами) діти з інвалідністю (усіх нозологічних форм) можуть бути забезпечені реабілітаційними заходами, які передбачені індивідуальною програмою реабілітації дитини. Батьки дитини чи

її законний представник самі обирають реабілітаційну установу в якій дитина буде отримувати реабілітаційні послуги відповідно до переліку, який формується Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю. У 2022 році реабілітаційними послугами було забезпечено 6 дитини з інвалідністю. У 2023 році цими послугами скористалися 17 дітей з інвалідністю, що характеризується потребою у забезпеченні реабілітаційними послугами дітей з інвалідністю за рахунок коштів державного бюджету.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації) осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані такі засоби, їх переліку» (зі змінами) особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та інші окремі категорії населення забезпечуються допоміжними засобами реабілітації (ДЗР) незалежно від зареєстрованого/задекларованого місця проживання (перебування) особи. У зв'язку з окупацією району особи забезпечуються ДЗР за фактичними місцем проживання. Після деокупації забезпечення ДЗР вищевказаних категорій осіб буде здійснюватися за місцем їх реєстрації.

У 2023 році оздоровленням та відпочинком охоплено 2532 дітей з району, а саме: оздоровленням – 300, відпочинком – 2232. Використано коштів з місцевих бюджетів – 11601,42 тис. грн.

Крім того 75 дітей з району охоплені відпочинком у серпні-вересні 2023 року в Республіці Польща та 8 дітей у ДПУ «МДЦ «Артек».

У 2023 році відповідно до субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, підтримку малих групових будинків та забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа за рахунок субвенції з державного бюджету наданої у 2021 році, територіальними громадами району придбано 5 квартир дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування та особам з їх числа на загальну суму 2244, 2 тис. грн.

Основні проблеми:

тимчасова окупація району, втрата архівних документів, комп'ютерної техніки, кваліфікованих кадрів, відсутні технічні можливості для повноцінної роботи;

відсутність в органах соціального захисту населення паперових справ отримувачів житлових субсидій та пільг;

діяльність більшості установ – надавачів послуг населенню призупинено, населення району не забезпечено соціальними послугами повною мірою;

через військову агресію Російської Федерації збільшилася кількість жителів району, що опинилися у складних життєвих обставинах та потребують допомоги і захисту.

Основні завдання:

відновлення доступу до всіх програмних комплексів (їх компонентів та підсистем) Міністерства соціальної політики України, забезпечення управлінь соціального захисту населення і підрозділів з питань соціального захисту населення райдержадміністрацій та військових адміністрацій населених пунктів технічним оснащенням та кваліфікованими кадрами (набір, проведення навчання), підготовка до швидкого та повноцінного відновлення роботи після деокупації району;

своєчасне проведення виплат отримувачам житлових субсидій та пільг;
 відновлення роботи установ – надавачів соціальних та реабілітаційних послуг територіальних громад району.

Очікувані результати:

повне відновлення роботи всіх установ соціальної сфери району, забезпечення громадян якісними адміністративними послугами соціального характеру та соціальними послугами, своєчасне нарахування та виплата державних соціальних допомог, грошових виплат;

забезпечення населення необхідними соціальними та реабілітаційними послугами за місцем їх фактичного проживання;

забезпечення дітей з інвалідністю реабілітаційними послугами незалежно від місця їх проживання.

1.19. Соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах

Одним із пріоритетних напрямів роботи Северодонецької районної державної адміністрації є забезпечення соціального захисту дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту.

До повномасштабного вторгнення на первинному обліку у службах у справах дітей міських рад Северодонецького району перебували 859 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Введення воєнного стану в Україні через військову агресію Російської Федерації спричинило нові обставини та виклики.

З метою соціально-правового захисту дітей вжито заходів щодо тимчасового переміщення (евакуації) на безпечну територію України дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебували в закладах інституційного догляду.

Станом на 01.01.2024 на первинному обліку в соціальних службах у справах дітей міських військових адміністраціях перебуває 717 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Функціонують 14 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховується 114 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, та 21 прийомна сім'я, в яких виховується 52 дитини.

Северодонецькою районною державною адміністрацією, місцевими органами виконавчої влади проводиться робота щодо соціально-правового

захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які тимчасово перемістилися до інших областей України, надання відповідної підтримки.

Постійно ведеться співпраця з МБО МФ «СОС Дитячі Містечка» щодо надання благодійної, матеріальної допомоги тимчасово переміщеним прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям опікунів/піклувальників.

Частина прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів/піклувальників залишилася на тимчасово окупованій території. Ці сім'ї та діти, які виховуються в них, після деокупації територій потребуватимуть психологічної та соціальної підтримки, доступу до послуг, матеріальної та гуманітарної допомоги.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та тимчасовою окупацією території району прогнозованим є збільшення кількості дітей, які залишилися без батьківського піклування, перебувають у складних життєвих обставинах, потребують допомоги та захисту.

З метою надання комплексної допомоги дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах, у районі до повномасштабного вторгнення Російської Федерації функціонував КЗ «Лисичанський центр соціально-психологічної реабілітації дітей». На цей час приміщення, в якому розташовувався вказаний центр, пошкоджено.

Важливим завданням після деокупації території є відновлення роботи КЗ «Лисичанський центр соціально-психологічної реабілітації дітей».

Для виконання покладених державою функцій із соціально-правового захисту дітей на цей час відновлено роботу служб у справах дітей у всіх 6-ти територіальних громадах Северодонецького району.

Основна проблема:

через військову агресію Російської Федерації збільшилася кількість сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах та потребують допомоги і захисту.

Основні завдання:

забезпечення соціального захисту дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, підтримка сімей з дітьми, які потребують допомоги та захисту;

організація заходів щодо виявлення дітей, які постраждали від російської агресії, залишилися без батьківського піклування, забезпечення їх соціального захисту;

надання сім'ям з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, підтримки та допомоги;

розвиток сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Очікувані результати:

забезпечення реалізації прав та законних інтересів дітей;
 зменшення кількості сімей з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах;

збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, влаштованих в сім'ї усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомні сім'ї, дитячі будинки сімейного типу;

забезпечення належних умов для виховання, навчання, повноцінного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

1.20. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб

За даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб по Северодонецькому району Луганської області станом на 01.01.2024 перебуває 26004 осіб, з яких: 2133 особи працездатного віку, 878 дітей до 18-ти років, 646 осіб з інвалідністю та 22347 пенсіонерів.

Через бойові дії на території області та її тимчасову окупацію, структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад не здійснюють свої повноваження. Облік ВПО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 «Про облік внутрішньо переміщених осіб» (із змінами) не проводиться.

З метою реалізації регіональної політики у сфері забезпечення та захисту прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб, сприяння діяльності територіальних громад у розвитку ефективних механізмів їх адаптації та інтеграції утворено Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Северодонецькій районній державній адміністрації Луганської області.

У травні 2023 року було затверджено Районну програму соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб Северодонецького району Луганської області в інших регіонах України на 2023 рік. В грудні 2023 року Районну програму подовжено до 2025 року включно.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» на обліку для виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення в управліннях соціального захисту населення району перебувають 818 внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України. У зв'язку зі змінами в законодавстві, управліннями забезпечено інформування, надання відповідних роз'яснень щодо звернення зазначеної категорії осіб до органів соціального захисту населення за місцем фактичного проживання та подання заяви про переведення виплати грошової компенсації для придбання житла.

Соціальний захист та підтримка внутрішньо переміщених осіб є одним із найважливіших питань: проблема розміщення, забезпечення належних умов проживання, безробіття, відновлення документів, тощо. Більшість внутрішньо переміщених осіб, потребують вирішення житлових питань, матеріальної, соціальної та інших видів допомоги. У зв'язку із цим існує необхідність

проведення комплексу заходів, спрямованих на соціальну адаптацію та захист внутрішньо переміщених осіб.

З метою створення якісних умов для доступу населення Луганської області до послуг, що сприяють адаптації, соціалізації та реалізації власного потенціалу в умовах війни та в післявоєнний період, районними та міськими військовими адміністраціями створені Координаційні центри\штаби (ХАБи) з надання допомоги внутрішньо переміщеним особам Луганської області. Всього створено 36 гуманітарних хабів Луганщини.

В Хабах здійснюється видача гуманітарної допомоги від держави у вигляді продуктових наборів та інших недержавних донорів – продуктові набори, гігієнічні набори та побутові речі.

Також здійснюється надання різноманітних послуг: консультації з загальних та соціальних питань, психологічна підтримка, надання індивідуальних психологічних консультацій, як в Хабах та в режимі онлайн, бібліотечні послуги, культурні послуги, ігротека (дитячий куточок), консультування з протидії гендерно-зумовленому насиллю та з запобігання та протидії торгівлі людьми, адміністративних послуг, онлайн та оф-лайн консультацій з юридичних питань та правової допомоги, консультацій щодо працевлаштування, консультацій щодо оформлення пенсій та інших соціальних виплат, медичні послуги, робота магазину «безкоштовних речей» (банк одягу), консультування з питань соціальної адаптації, консультацій щодо питань, що стосуються законодавства про працю, організація дозвілля, розвиток творчих навичок, проведення майстер-класів для дітей, освітніх послуг (організація занять з розвитку мовлення, мислення, пам'яті, зорової уваги та дрібної моторики рук дітей дошкільного віку) та інші. До надання послуг залучені структурні підрозділи районної та міських військових адміністрацій, центри надання адміністративних послуг міських військових адміністрацій, Луганський обласний центр зайнятості, БФ «Право на захист», Головне управління Пенсійного фонду України в Луганський обласний, лікарі (терапевти – сімейні лікарі, отоларинголог, ендокринолог, лікар-ортопед-травматолог). Розклад прийому спеціалістів та інформація про діяльність і заплановані заходи розміщується в Телеграм-каналах Хабів.

За допомогою електронних засобів комунікації та соціальних мереж, месенджер Telegram опубліковується інформація Луганського обласного центру зайнятості щодо сайтів та застосунків з яким ВПО можуть самостійно ознайомитися про послуги з пошуку роботи, єдиним порталом вакансії, грантові програми спрямовані на стимулювання підприємницької діяльності та професійне навчання у Центрах професійної освіти, перелік професій, курсів підвищення кваліфікації, отримання ваучера.

На своєму прийомі в гуманітарних хабах фахівці Головного управління Пенсійного фонду України надають внутрішньо переміщених осіб з Луганської області роз'яснення щодо подання заяви на призначення пенсії засобами вебпорталу електронних послуг Пенсійного фонду України (portal.pfu.gov.ua), про порядок підтвердження періодів роботи, не зарахованих з трудової книжки у зв'язку з виправленням, щодо переходу з пенсії по інвалідності на пенсію за віком, поновлення виплати пенсій, проходження ідентифікації. Також

внутрішньо переміщені особи отримують консультації щодо призначення (перерахунку) житлових субсидій, призначення пільг на оплату житлово-комунальних послуг тощо. Серед громадян розповсюджуються тематичні буклети з різноманітних питань пенсійного законодавства.

Фахівці Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області постійно проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо легалізації трудових відносин та негативних наслідків отримання заробітної плати в «конверті», адже питання страхового стажу хвилює не тільки осіб передпенсійного віку, а й людей середнього віку та молоді.

Найпоширенішими питаннями у зверненні були: проходження ідентифікації для подальшого подовження виплат, визначення стажу для призначення пенсії, замовлення пенсійного посвідчення, зарахування страхового стажу, виконання рішення суду тощо. На всі поставлені питання відвідувачам надано кваліфіковані роз'яснення згідно з нормами діючого законодавства.

Також до внутрішньо переміщених осіб доводиться інформація щодо зручності та доступності електронних сервісів Пенсійного фонду України, якими можна користуватися в будь-який час, причому як зі стаціонарного комп'ютера, так і з мобільного телефону, завантаживши застосунок «Пенсійний фонд».

Розвиток будівництва та забезпечення ВПО житлом

У зв'язку з триваючим збройним конфліктом на території України та тимчасовою окупацією Сєвєродонецького району Луганської області російською Федерацією, велика кількість населення виїхала на підконтрольну територію України, а також за межі країни.

В умовах сьогодення зазначена категорія населення потребує уваги з боку органів державної влади та місцевого самоврядування. Забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб залишається найбільш актуальним питанням в громадах нашої держави, бо частина населення перемістилися з тимчасово окупованої території на території підконтрольній українській владі і потребує вирішення житлових питань.

У 2022 році було затверджено районну Програму «Забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб (ВПО) Луганської області на 2022-2024 роки». В центрі тимчасового розміщення ВПО з Луганщини, який відкрився у серпні 2023 року в селищі Середній Березів, присілок Царинка, 62А, Яблунівської селищної громади, Косівського району Івано-Франківської області заплановано розміщення 460 внутрішньо переміщених осіб. На кінець 2023 року розміщено 10 осіб з числа ВПО Луганщини. Робота в цьому напрямку триває, продовжується прийом заявок на проживання.

Лисичанською міською військовою адміністрацією на виконання Комплексної цільової програми розселення евакуйованих мешканців Лисичанської міської територіальної громади «Тепла оселя» на 2022-2023 роки», за кошти місцевого бюджету придбано нерухоме майно (нежитлова будівля) для облаштування місць тимчасового проживання ВПО, мешканців Лисичанською міської територіальної громади. Майно включає в себе 3 спальних корпуси площею 998,9 м², 885 м², 897 м².

Комплекс будівель та споруд передано на баланс новоствореного підприємства КП «Схід НОВА».

Замовлено роботи за проектами «Капітальний ремонт спального корпусу № 3 та будинку культури розташованого за адресою: с. Войнівка, «Кіровоградська область», «Реконструкція котельні та теплових мереж».

В одному із корпусів № 1 закінчено ремонт системи опалення, проводиться оприсовка та пусконаладжувальні роботи.

Проведено поточний ремонт спальних кімнат для розселення ВПО, завершується поточний ремонт приміщень, в т.ч. кухонних, переоблаштування душових та туалетних кімнат, вживається комплекс архітектурних, технічних та організаційних заходів із забезпечення осіб з інвалідністю відповідно до встановлених нормативів безперешкодним доступом до об'єктів фізичного оточення і послуг на рівні з іншими громадянами.

На початок 2024 року проживають 16 осіб, кількість вільних ліжко-місць – 80. Після проведення у спальних корпусах ремонтних робіт кількість ліжко-місць збільшиться до 240.

Відповідно до Міської цільової програми забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб Сєверодонецької міської територіальної громади на 2022 – 2023 роки, за рахунок громади: проведено роботи з капітального ремонту будинку, розташованого за адресою: м. Новомосковськ, Дніпропетровська область. Цей об'єкт передано на баланс Сєверодонецького міського центру соціальних служб і закріплено за ним на праві оперативного управління (господарського відання). Після проведення та закінчення всіх підготовчих заходів, буде визначено категорію для розселення, затверджено порядок та умови надання тимчасового житла. Запланована 30 ліжко-місць для тимчасового проживання ВПО.

Проведено реконструкцію будівлі адміністративного призначення для тимчасового розміщення ВПО, з розташуванням вбудованих приміщень громадського призначення, розташованого в м. Дніпрі. Заплановано створити 49 ліжко – місць для тимчасового проживання ВПО.

Крім того, планується будівництво модульного містечка для розміщення близько 1000 ВПО з Луганської області в рамках Меморандуму про наміри та співпрацю між Сєверодонецькою міською військовою адміністрацією Сєверодонецького району Луганської області, БФ «Корона Князів Острозьких»/почесним консульством Литви в Луганській області. Будівництво планується вздовж вул. І. Франка смт Магерів Львівської області. За рахунок коштів бюджету громади планується оплатити послуги з виготовлення проектно-кошторисної документації, а будівництво за рахунок БФ «Корона Князів Острозьких» та Уряду Литовської республіки. Проводиться вивчення потреб у тимчасовому житлі та визначення кількості необхідного житла.

Гірською міською військовою адміністрацією досягнуто домовленості з БФ «Янголи Спасіння» щодо влаштування в селищі Солобківці Хмельницької області шелтеру для проживання 28 ВПО. За рахунок коштів БФ «Янголи Спасіння» виконанні ремонтні роботи приміщень, повністю замінені внутрішні комунікації, електричні мережі. Житлові кімнати розраховані на 4-х та 6-ох осіб, укомплектовані меблями та постільним приладдям, приміщення для їжі

укомплектовано кухонним обладнанням та посудом, є душові кабінки та пральна машина. Станом на січень 2024 року у шелтері мешкає 7 осіб.

Крім того, підписано тристоронній Меморандум між ТОВ «Гідне житло», БО «БФ «Леруа Мерлен Солідарність» та Гірською міською військовою адміністрацією на розміщення у гуртожитку м. Києва ВПО з Луганської області. В гуртожитку можуть бути розміщені 260 ВПО, на даний час заселено 60 осіб.

Також згідно програми «Захист і турбота» адаптації та соціальної інтеграції ВПО Гірської міської територіальної громади на 2022-2023 роки укладено угоди з місцевими територіальними громадами Полтавської, Черкаської, Хмельницької областей з метою компактного проживання ВПО.

На виконання програми забезпечення житлових прав ВПО Рубіжанської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області на 2023-2024 роки, укладено Меморандум про співпрацю спільно між Луганською, Закарпатською ОВА, Рубіжанською міською військовою адміністрацією та Товариством Червоного Хреста України щодо забезпечення тимчасовим (модульним) житлом ВПО з Луганської області, які переїхали до Закарпатської області, житло яких зруйновано або істотно пошкоджено внаслідок війни. Розроблена проектно-кошториста документація на розміщення тимчасових споруд на території с. Батрадь, Беріговського району, Закарпатської області. Запланована кількість ліжко-місць для тимчасового проживання ВПО з Луганської області становить 144 од.

За сприянням Кремінської міської військової адміністрації Северодонецького району Луганської області ініціативною групою з числа ВПО організовано та створено обслуговуючі кооперативи «Житлово-будівельний кооператив «Кремінна-2» у м. Українка та «Житлово-будівельний кооператив «Кремінна-3» у м. Рівне. Наразі ведеться робота щодо пошуку та виділення земельної ділянки під будівництво житлового об'єкта.

Кремінською міською військовою адміністрацією Северодонецького району Луганської області затверджена «Програма забезпечення житлом ВПО Кремінської міської територіальної громади на 2023-2027 роки».

Забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб можливе шляхом облаштування модульних містечок для тимчасового розміщення громадян, житло яких пошкоджено або зруйновано внаслідок бойових дій, а також шляхом заключення договорів з установами на підконтрольній території України, які мають вільні місця в гуртожитках або вільні будинки на території громад.

Таким чином, в умовах сьогодення, саме зазначена категорія населення потребує підвищеної уваги з боку владних структур, органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань тощо.

Основні проблеми:

негативні наслідки вторгнення Російської Федерації на територію України;
збільшення кількості соціально незахищених верств населення громади;
низький рівень якості життя;
вимушене переміщення;

втрата робочої сили;
пошук житла.

Основні завдання:

підвищення рівня якості життя, соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, підтримка діяльності соціально незахищених верств населення громади, сприяння роботі у розв'язанні проблем побутового характеру;

забезпечення реалізації державних гарантій і конституційних прав внутрішньо переміщених осіб;

участь мешканців громад у процесах прийняття важливих рішень у громадах, шляхом інформування та залучення до громадських обговорень і консультацій;

прийом інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської федерації;

надання консультацій з питань оформлення державних соціальних допомог, пільг та компенсацій.

Очікувані результати:

повне відновлення роботи всіх установ соціальної сфери;

забезпечення внутрішньо переміщених осіб необхідними соціальними послугами;

забезпечення видачі гуманітарної допомоги в натуральному вигляді внутрішньо переміщеним особам, а саме у продуктів харчування;

видача засобів гігієни, предметів першої необхідності та засобів облаштування побуту;

отримання компенсації за пошкоджене/знищене майно.

1.21. Охорона здоров'я

На підконтрольну територію України перемістилися та функціонують 14 закладів охорони здоров'я міських територіальних громад Северодонецького району:

багатопрофільні лікарні – 5,

центр первинної медико-санітарної допомоги – 6,

КНН «Консультаційно-діагностичний центр Северодонецької міської ради»

КНП «Український реабілітаційний центр Северодонецької міської ради»

КНП «Міська стоматологічна поліклініка Северодонецької міської ради».

Заклади первинної та вторинної ланок, підпорядковані відповідним громадам, відновили надання медичної допомоги здебільшого в обсязі поліклінічного прийому (у тому числі в дистанційному режимі) для ВПО та місцевих мешканців. Лікарі та медичні сестри закладів задіяні у наданні консультативних послуг медичного профілю для ВПО в хабах та видачі медичних препаратів.

Оскільки практично усі будівлі закладів охорони здоров'я знищено або пошкоджено, насамперед необхідно передбачити місця тимчасового надання медичної допомоги у вигляді наметів.

Одним з пріоритетних напрямів відновлення медичної допомоги району на першому етапі є повернення сімейних лікарів (лікарів терапевтів та педіатрів), фахівців – вузьких спеціалістів, організація їх роботи у звільнених населених пунктах.

Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я зазнала значних втрат внаслідок артилерійських обстрілів та розграбувань з боку загарбників. Відсутнє елементарне медичне обладнання, медичні вироби та лікарські засоби, без яких неможливо розпочати амбулаторний прийом у деокупованих населених пунктах.

Для відновлення надання медичної допомоги вторинного рівня необхідно насамперед передбачити придбання такого медичного обладнання: ліжок, операційних столів, ламп освітлення, моніторів нагляду за пацієнтами, апаратів штучної вентиляції легенів, ультразвукової діагностики, пересувних рентген-апаратів.

Крім того, заклади охорони здоров'я первинної та вторинної ланок мають дефіцит медичних кадрів. Частина медперсоналу залишилася на тимчасово окупованій території. Значна кількість лікарів та медичних сестер тимчасово знаходяться за кордоном і їх повернення займе певний час.

Стратегічною ціллю розвитку системи охорони здоров'я є відновлення доступної та ефективної системи надання медичних послуг і створення умов для здорового способу життя населення.

Основні проблеми:

незадовільний стан матеріально-технічної бази лікувально-профілактичних закладів;

недостатня забезпеченість лікувально-профілактичних закладів медичними кадрами;

погіршення стану здоров'я населення.

Основні завдання:

залучення інвестицій для придбання медичного обладнання;

збереження кадрового потенціалу та підвищення рівня кваліфікації медичних працівників;

забезпечення профілактики та ранньої діагностики захворювань.

Очікувані результати:

відновлення та модернізація матеріально-технічної бази медичних закладів;

покращання якості та доступності надання всіх рівнів медичної допомоги населенню;

охоплення медичним обслуговуванням центрами первинної медико-санітарної допомоги 100 % населення;

ефективна робота медичних закладів з використанням електронної системи охорони здоров'я;

відновлення роботи закладів охорони здоров'я на деокупованій території району.

1.22. Освіта

Система освіти району працювала у режимі сталого функціонування, реалізуючи вимоги Закону України «Про освіту» та Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. У непростих демографічних і соціально-економічних умовах здійснювалися заходи з модернізації мережі закладів освіти з метою більш ефективного використання їхніх матеріально-технічних, кадрових, фінансових, управлінських ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти.

З початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації система освіти району зазнала істотних освітніх втрат, зумовлених тимчасовою окупацією майже всієї території району та активними бойовими діями.

Заклади загальної середньої освіти працюють в дистанційному форматі.

Таблиця 1.22.1.

Станом на:	Кількість		Кількість учнів	з них:			Кількість вчителів	з них:		
	ЗНЗ	класів в		ВПО	за кордоном	ТОТ		ВПО	за кордоном	ТОТ
01.09.2023	64	822	18530	6559	6034	5937	1426	1211	182	33
01.01.2024	64	822	18295	6238	5961	6096	1429	1218	180	31

Спостерігається тенденція зменшення учнівського контингенту, в зв'язку із вибуттям учнів до закладів освіти за місцем тимчасового проживання. Бо ці заклади працюють в очному та змішаному форматі.

Є позитивний досвід залучення дітей з Херсонської, Запорізької областей. Також виявлено більше дітей з тимчасово окупованих територій, які бажають навчатися за українськими освітніми програмами і отримати документ про освіту державного зразка України.

Попаснянський лицей № 25 бере участь у всеукраїнському експерименті «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Незважаючи на воєнний стан, пілотування «нова українська школа» у 7 класах не призупиняється, а набуває нових навичок завдяки використанню технологій дистанційного навчання, що дозволяє освітньому процесу існувати, незалежно від місця перебування учнів та вчителів.

На початок 2024 року в ЗНЗ працює: 52 психолога, 48 соціальних педагогів.

У 2023 році працювали 146 інклюзивних класів, в яких послуги отримували 239 учнів. Їх кількість у 2024 році збільшено до 150 та відповідно збільшено отримувачів послуг до 244.

Працюючих **Інклюзивно-ресурсних центрів** – 5, в яких працюють

22 працівника. На обліку перебувають 979 дітей, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку.

В районі зареєстровані діти пільгових категорій, а саме:

діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – 279,

діти-напівсироти – 314,

діти з інвалідністю – 321,

діти з малозабезпечених сімей – 101,

діти з багатодітних родин – 1165,

діти УБД – 884,

діти військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, журналістів, шахтарів, які загинули під час виконання посадових обов'язків – 29,

діти з числа ВПО, дітей, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів – 2072.

Заклади дошкільної освіти працюють у дистанційному форматі.

Таблиця 1.22.2.

Станом на:	К-ть ДНЗ	Кількість вихованців	з них:			Кількість працівників	з них:			Кількість працівників, які перебувають у простій
			ВПО	за кордоном	ТОТ		ВПО	за кордоном	ТОТ	
01.01.2024	20	333	265	66	2	73	63	10	-	124

Працюючих **позашкільних закладів** району, які перемістилися з тимчасово окупованої території станом на 01.01.2024 – 7, послуги надають 32 педагогічних працівника. Функціонує 29 гуртків, які відвідують 629 вихованців за формою навчання: дистанційно – 396 осіб, очно – 11 осіб, змішана – 222 особи.

Педагогічними працівниками закладів освіти району станом на 01.01.2024 отримано 1246 ноутбуки (додаткова потреба становить 74 од.); Гірська, Попаснянська, Кремінська громади забезпечили педагогів ноутбуками на 100 %, учнями ЗСО отримано 1287 планшетів (додаткова потреба – 2176 од.).

Основні проблеми:

суттєві руйнування освітньої інфраструктури внаслідок активних бойових дій на території району та неможливість здійснення детального аналізу руйнувань та інших втрат у сфері освіти через тимчасову окупацію району;

втрати кадрового складу сфери освіти, а також контингенту закладів освіти;

впровадження освітнього процесу, а також управління закладами освіти в онлайн-форматі без належного забезпечення необхідними засобами та в умовах енергетичної кризи;

перебування дітей на території бойових дій та тимчасово окупованих територіях, що є небезпечним для життя, психологічного стану та створює перешкоди для доступу до навчання за українськими стандартами;

освітні втрати внаслідок тривалого дистанційного навчання та обмеженого доступу до інструментів та засобів такого навчання;

відсутність коштів у місцевих бюджетах для оплати заробітної плати педагогічним працівникам, що може викликати відтік спеціалістів, у тому числі вузьких – вчителів-логопедів, дефектологів, практичних психологів.

Основні завдання:

формування оновленої мережі закладів освіти з урахуванням демографічної та безпекової ситуації в районі;

поступове відновлення безперешкодного доступу здобувачів освіти до місць навчання;

створення у закладах освіти безпечних та комфортних умов для учасників освітнього процесу;

забезпечення працівників закладів освіти достатніми умовами праці, професійного розвитку та психо-соціальною підтримкою.

Очікувані результати:

відновлення на деокупованих територіях роботи закладів дошкільної освіти;

створення мережі закладів загальної середньої освіти відповідно до потреб кожної територіальної громади району з урахуванням демографічної ситуації, можливостей організації підвезення здобувачів освіти до місць навчання;

облаштування усіх функціонуючих закладів освіти укриттями;

відновлення матеріально-технічної бази закладів освіти, доступу до Інтернету;

забезпечення закладів загальної середньої освіти сільської місцевості шкільними автобусами, згідно з потребами територіальних громад.

1.23. Культура

Реалізація державної політики у сфері культури району здійснювали до війни 62 заклади культури. Збройний напад Російської Федерації знищив майже усі досягнення культури району, внаслідок бойових дій мають руйнування різних ступенів або повністю зруйновані об'єкти культури району, втрачено кваліфікованих спеціалістів та матеріальну базу закладів.

До 24.02.2022 на території, підконтрольній українській владі, в Северодонецькому районі розташовувалися 438 об'єкта культурної спадщини, а саме: 271 – археології (1 – національного значення), 128 – історії та монументального мистецтва, 39 – архітектури місцевого значення. З них 44 занесені до Державного реєстру нерухомих пам'яток України.

З метою створення умов для всебічного розвитку галузі культури проводилася відповідна робота, направлена на забезпечення функціонування міських закладів культури, покращання якості культурних послуг, що надавалися мешканцям району, здійснення заходів з організації охорони та збереження об'єктів культурної спадщини.

У рамках здійснення заходів з організації охорони та збереження об'єктів культурної спадщини області, з метою фіксації воєнних злочинів, скоєних військовими формуваннями Російської Федерації проти об'єктів культурної спадщини, запроваджено облік руйнувань пам'яток архітектури, археології,

історії та монументального мистецтва району. Наявність такої інформації надасть можливість у подальшому вимагати компенсацію для відновлення нерухомих об'єктів культурної спадщини.

Налагоджено виконання основних функцій закладів, здійснення активної волонтерської роботи, забезпечено надання культурних послуг населенню в 32 хабах Луганщини, а саме:

облаштування куточків «Моя Україна»;

створення пересувних бібліотечних пунктів або книжкових полиць, поличок «Буккросинг»;

надання послуг з цифрової грамотності (опанування застосунку «Дії», подання інформації про пошкоджене майно, базові навички цифрової грамотності «Google-сервіси», навчальні консультації «Смартфон і я»);

організація діяльності літературного/книжкового/читацького клубу, проведення публічних читань і презентацій із запрошенням цікавих авторів, проведення заходів для різних вікових категорій (малювання й читання книжок з дітьми тощо), книжкових пікніків, дискусійних майданчиків (з історії України, обговорення законодавчих ініціатив);

організація роботи дитячих просторів, творчих занять для дітей;

проведення різноманітних майстер-класів, виставок;

організація проведення заходів до державних свят та знаменних дат, творчих зустрічей;

культурне обслуговування населення шляхом надання квоти безкоштовних квитків для ВПО у містах проведення концертів і вистав.

Основні проблеми:

значні пошкодження та руйнування об'єктів культури;

погіршення якості культурних послуг для населення;

втрата кваліфікованих спеціалістів;

значні втрати в інфраструктурі та матеріальному забезпеченні закладів культури.

Основні завдання:

відновлення роботи закладів культури;

пошук і залучення позабюджетних коштів та участь у грантових проєктах;

надання консультативної допомоги територіальним громадам району щодо розроблення та реалізації проєктів розвитку сфери культури;

оцінка збитків та стану об'єктів культури, культурної спадщини після деокупації території району, визначення можливостей і шляхів відновлення.

Очікувані результати:

відновлення базової мережі закладів культури;

забезпечення надання якісних культурних послуг населенню району;

підтримка майстрів народної творчості й талановитої молоді, збереження і розвиток творчого потенціалу району;

збереження кваліфікованого кадрового потенціалу сфери культури.

1.24. Молодь і спорт

Реалізація молодіжної політики здійснювалася через установи та заклади, що працюють з молоддю, у тому числі молодіжні центри, молодіжні консультативно-дорадчі органи, інститути громадянського суспільства.

Станом на 01.01.2024 функціонує 6 молодіжних консультативно-дорадчих органів – молодіжних рад, тобто в усіх міських територіальних громадах Сєвєродонецького району.

Для занять фізичною культурою і спортом район мав 800 спортивних споруд, із них комплексні спортивні споруди – 188, окремі спортивні споруди 612.

Усі вони знаходяться на окупованій території. Є усні повідомлення про часткове або повне руйнування спортивних споруд в громадах району, але відсутня офіційна документація (акти зруйнованих і пошкоджених будівель, споруд, тощо). Інформація щодо стану спортивних споруд та їх наявності суб'єктивна та зібрана зі статистичних звітів громад.

На 01.01.2024 фізкультурно-оздоровчою діяльністю охоплено 7226 особи.

У 2024 році у Кремінській ДЮСШ навчаються 42 дитини, які мають змогу удосконалювати свої навички та підвищувати майстерність на заняттях у 4 групах та 2 відділеннях, а саме: боротьби вільної та легкої атлетики.

Тренують юних спортсменів один заслужений майстер спорту України та один майстер спорту.

У 2023 році спортсмени Кремінської громади брали участь у чемпіонатах, турнірах, матчевих зустрічах та ін. (Чемпіонат України з богатирського багатоборства, Чемпіонат України з богатирського двоєборства Static Monsters, Чемпіонат Європи з богатирської тяги, Кубок Європи з богатирського багатоборства, Кубок Європи з трак пулу).

Протягом 2023 року представники Лисичанської громади взяли участь у 2 змаганнях обласного рівня та у 5 Всеукраїнських з неолімпійських та олімпійських видів спорту, де отримали 31 золоту, 30 срібних та 28 бронзових медалей.

Була організована робота з спортивними клубами та федераціями, з якими укладена угода з олімпійських видів спорту: ГО «Федерація бадмінтону Луганської області», ГО «Лисичанська федерація боксу», ГО «Колізей», ГО «Лисичанська Федерація гімнастики», ГО «Лисичанська міська федерація дзюдо та самбо», ГО «Лисичанська міська федерація футболу», ГО «Футбольний Клуб «Лисичанський будівельник».

З не олімпійських видів спорту: ГО «Луганська обласна Федерація з акробатичного рок-н-ролу «Лисичанська школа спортивного танцю»; Луганський обласний осередок Всеукраїнської федерації з акробатичного рок-н-ролу»; ГО «Лисичанський клуб Айкідо «Марубасі»; ГО «Луганська обласна Федерація з кіокушин кан-Шогакукай карате»; ГО «Лисичанська міська Федерація дзюдо і самбо»; представництво ГО «Українська федерація «Шорінзірю кенкокан каратедо, косікі карате»; ГО «Федерація хортингу Луганської області»; Лисичанський міський осередок «Кінологічна спілка України»; ГО «Асоціація футзалу міста Лисичанська»; ГО «Луганська обласна

федерація кікбоксингу WPKA»; представництво ГО «Федерація кікбоксингу України «ІСКА» у Луганській області».

У 2023 вчителі фізичної культури разом з учнями закладів освіти міських територіальних громад брали участь у онлайн-лекції «УКРАЇНА – ВІЙНА В ЄВРОПІ», за підтримки Міністерства молоді та спорту спільно з Українським інститутом національної пам'яті.

У червні 2023 року долучилися до Всеукраїнського освітньо-пізнавального інтерактивного проекту Національного олімпійського комітету України «Olympic Lab» за напрямком «Гендерна рівність».

Заклади освіти міських територіальних громад відповідно до програми Всеукраїнського проекту «Єдина Україна» за концепцією «Спорт заради розвитку» доєдналися до онлайн-трансляції Всеукраїнської руханки «Весела фізкультура» та практичних вправ для покращення ментального здоров'я.

Основні проблеми:

відтік спортсменів, тренерів та молоді з району;
знищення спортивної та молодіжної інфраструктури.

Основні завдання:

відновлення зруйнованої молодіжної інфраструктури;
проведення інвентаризації об'єктів спортивної інфраструктури після деокупації території, визначення обсягів руйнувань та пошкоджень об'єктів;
відновлення спортивної інфраструктури, яка має бути легкодоступною для різних верств населення;
відновлення діяльності закладів спортивного профілю на деокупованій території району;
сприяння розвитку дитячо-юнацького та резервного спорту;
додаткове залучення в галузь фахівців фізичної культури і спорту;
популяризація в суспільстві здорового способу життя, збільшення кількості громадян, охоплених регулярною руховою активністю.

Очікувані результати:

покращання матеріально-технічного стану об'єктів спортивної інфраструктури;
збільшення кількості громадян, залучених до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи, у тому числі осіб з інвалідністю;
підтримка молодіжних ініціатив у районі.

1.25. Охорона навколишнього природного середовища

Для Северодонецького району як промислово розвиненого регіону України характерна проблема забруднення атмосферного повітря, на рівень якого значно впливають підприємства міст Лисичанська, Северодонецька та Рубіжного.

Підприємствами – забруднювачами атмосферного повітря у цих містах є:

у м. Лисичанську: ПрАТ «Лисичанська нафтова інвестиційна компанія», КП «Лисичанський завод ЗБВ», шахти ПАТ «Лисичанськвугілля», ТДВ «Лисичанський желатиновий завод»;

у м. Северодонецьку: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», ТОВ «НВО «Северодонецький склопластик», ДП «Северодонецька ТЕЦ», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ДП «Науково-дослідний і проектний інститут хімічних технологій «Хімтехнологія», ТОВ «Кларіант Україна», ТОВ СП «Укрвнштрейдінвест»;

у м. Рубіжному: КП «Рубіжанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства» (колишні ставки-накопичувачі високо мінералізованих стічних вод ТОВ «Рубіжанський Краситель»), ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», Рубіжанський хімічний завод «Зоря», ТОВ НВП «Зоря», ПП «Хімпостачальник», ТОВ «Лізінвест».

В районі знаходились підприємства, які були найбільшими забруднювачами атмосферного повітря, це: ВАТ «Лисичанська сода» та ТОВ «Рубіжанський Краситель» – припинили виробничу діяльність.

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства енергетичної галузі та вугільної промисловості. У містах, де розташовані підприємства основних галузей промисловості, спостерігаються найвищі обсяги таких викидів.

Починаючи з 24.02.2022 території Северодонецького району тимчасово окупована збройними формуваннями країни-агресора та знаходиться в зоні бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом) або під постійним артилерійсько-мінометним вогнем ворога.

Негативний вплив на довкілля має детонація боєприпасів, яка призводить до забруднення ґрунтів, води та повітря. Під час детонації військових ракет, артилерійських снарядів, мін утворюється низка хімічних сполук: чадний газ, вуглекислий газ, водяна пара, бурий газ, діоксид азоту, формальдегід тощо. Додатково утворюється велика кількість токсичної органіки, окислюються навколишні ґрунти, деревина, конструкції.

При цьому забруднене повітря не має кордонів, забруднюючі речовини можуть переноситися на великі відстані та осідати. Також низка токсичних елементів, зокрема як оксид сірки й азоту, під час окислення можуть призвести до кислотних дощів, що змінюють рН ґрунту, викликають опіки рослин, слизових тканин дихальних органів людини, птахів, ссавців тощо.

У містах Рубіжному, Северодонецьку, Лисичанську є великі промислові зони, в яких розташовуються чи колись розташувалися великі хімічні підприємства. На частині таких підприємств є залишки продукції чи сировини. Якщо ємності з хімічними речовинами будуть пошкоджені, забруднюючі речовини потраплять в атмосферу, загоряться чи вибухнуть. Крім того, ґрунт на таких промислових майданчиках зазвичай забруднений хімікатами, і пил, що створюється під час вибухів боєприпасів, міститиме такі речовини, а дим від пожеж – їх залишки.

Збитки через забруднення атмосферного повітря, визначені Державною екологічною інспекцією у Луганській області з початку агресії Російської Федерації, відповідно до Методики розрахунку неорганізованих викидів

забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди, затвердженої наказом Міндовкілля від 13.04.2022 № 175, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 16.04.2022 за № 433/37769, становлять 442 770,5 млн грн., у тому числі від лісових пожеж та інших насаджень на площі 26,0 тис. га – 180252,2 млн грн., загоряння інших об'єктів на площі 74,7 тис. м² – 33,0 млн. грн.

Однією з екологічних проблем є зміна клімату, що призводить до значних екологічних та економічних збитків, підвищує ризики сталого функціонування енергетичної інфраструктури та екосистем агропромислового комплексу.

Водопостачання району здійснювалось переважно за рахунок підземних вод (більше 54 %) і лише частково – з поверхневих джерел.

Постачання питної води до населених пунктів здійснювали 7 спеціалізованих комунальних підприємств: КП «Попаснянський районний водоканал», КСП «Лисичанськводоканал», КП «Северодонецькводоканал», КП «Комишуваський водоканал», КП «Рубіжанське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства», КП «Кремінське водопровідно-каналізаційне господарство», КП «Комунальник».

Під час наступу збройних формувань Російської Федерації, обстрілів і бомбардувань міст та інфраструктури району значної шкоди завдано системам водопостачання, водовідведення та комунікаціям. Це загрожує запасам прісної води, спричиняє забруднення річок, які є джерелами водопостачання для промислових, комунальних підприємств та окремих домогосподарств. Пошкоджено очисні споруди КП «Северодонецькводоканал», КП «Лисичанськводоканал», КП «Рубіжанське ВУВКГ», КП «Попаснянський районний водоканал», через що неочищені стічні води із мм. Северодонецька, Лисичанська, Рубіжного, Попасної забруднюють водні ресурси. Рівень та перелік пошкоджень/руйнувань на цей час встановити неможливо.

Найбільшими забруднювачами водних ресурсів району (поверхневих водних об'єктів, питних водозаборів, тощо) є підприємства вугільної промисловості (шахти). Затоплення шахт призводить до екологічних проблем, зокрема найголовніша – забруднення водомістких горизонтів, вода з яких використовується місцевим населенням у харчових цілях і живить струмки та річечки, що впадають у р. Сіверський Донець.

Через воєнні дії є проблема засмічення берегів та русел річок рештками військової техніки, забруднення від пально-мастильних матеріалів, вибухівки тощо і, зокрема, русла р. Сіверського Донця як джерела питного водопостачання (с. Білогорівка, місце питного водопостачання для потреб населення району).

Одним із значних факторів забруднення навколишнього середовища залишаються відходи. Як і раніше, найбільш екологічно небезпечним об'єктом району є полігон для видалення твердих промислових відходів, розташований поблизу с. Вовчоярівки. Розміщення відходів на полігоні здійснюють ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», ТОВ «НВП «Зоря», ТОВ «Рубіжанський «Краситель». Однак на сьогодні актуальна інформація про стан полігонів відсутня.

Особливу групу небезпечних відходів становлять непридатні та заборонені для використання хімічні засоби захисту рослин (пестициди й отрутохімікати), які не можна використовувати за прямим призначенням внаслідок втрати властивостей, закінчення строку придатності, заборони для застосування, втрати маркування чи змішування.

На 01.01.2022 в районі зберігалися заборонені чи непридатні хімічні засоби захисту рослин. На цей час актуальна інформація щодо стану зберігання цих хімічних засобів захисту рослин відсутня.

Воєнні дії призвели до колосального руйнування промислових підприємств, житлових будинків, об'єктів соціальної сфери, інфраструктури тощо. У зв'язку із цим однією з нагальних проблем в районі стануть відходи від руйнувань.

Відходи від руйнувань необхідно розміщувати на місцях тимчасового зберігання або іншому об'єкті поводження з відходами та треба збирати так, щоб при цьому не зашкодити довкіллю або ж мінімізувати цей вплив.

Стихійні сміттєзвалища є одним з основних забруднювачів рекреаційних та селитебних територій, земель сільськогосподарського призначення і, як наслідок, джерел питного водопостачання з поверхневих водойм і підземних водоносних горизонтів, що створює певну загрозу населенню і може стати причиною виникнення епідемічних ускладнень та розповсюдження інфекційних хвороб.

До 24.02.2022 об'єктами утилізації побутових відходів на території Сєвєродонецького району були:

Полігон ПВ у м. Кремінна суб'єкт господарювання, який здійснював діяльність із захоронення побутових відходів це комунальне підприємство «Кремінна-Комунсервіс» Кремінської міської ради. Полігон ПВ знаходився та розташовувався в межах населеного пункту в районі ТОВ «Пінта - Кремінський пивоварний завод».

В наявності державний акт на право постійного користування земельною ділянкою, площею 12,5 га, та діючий паспорт місця видалення відходів (далі МВВ) плановою потужністю - 116,0 тис. т. До 24.02.2022 полігон було заповнено на 94,1 % від планової потужності та потребував рекультивациі.

МВВ площею 0,5 га, використовувався під накопичення побутових відходів, проєктна потужність - 4,6 тис. тон. МВВ розташований за межами населеного пункту с. Червонопопівка, Кремінської громади. Кількість накопичених відходів від початку експлуатації станом на 24.02.2022 становила 1,48 тис. тонн, відсоток заповнення складав 32,17 %.

Полігон ПВ у східній частині міста Рубіжне, суб'єктом господарювання, який здійснював діяльність із захоронення побутових відходів було комунальне підприємство «ШЕП» Рубіжанської міської ради. Полігон ПВ знаходився в експлуатації з 1997 року, в наявності державний акт на право постійного користування земельною ділянкою, площа 10,7074 га. Залишкова ємність полігону складала 208,5 тис. тонн.

Згідно рішення Лисичанської міської ради від 20.12.2018 №55/852 Лисичанське комунальне автотранспортне підприємство є балансоутримувачем полігону ПВ і має державний акт на право постійного користування земельною

ділянкою, площею 11,117 га для розміщення та експлуатації полігону ПВ. Кількість накопичених відходів станом на 24.02.2022 – 5851209 м³, або 92,65 %.

Полігон ПВ Северодонецької міської територіальної громади розташований на північному сході від міста Северодонецьк, суб'єктом господарювання, який здійснював діяльність із захоронення побутових відходів це комунальне підприємство «Северодонецьк комунсервіс» Северодонецької міської ради. Полігон ПВ знаходився в експлуатації з 1985 року, в наявності державний акт на право постійного користування земельною ділянкою, площа якої 7,6 га. Кількість накопичених відходів станом на 24.02.2022 складає 55484,683 тонн або 85 %.

Полігон ПВ Попаснянської міської територіальної громади розташований в смт Комишуваха, суб'єктом господарювання, який здійснював діяльність із захоронення побутових відходів це комунальне підприємство «СКП» Попаснянської міської ради. Полігон ПВ знаходився в експлуатації з 1982 року, законсервованій у 2013 році, але не рекультивованій. В наявності державний акт на право постійного користування земельною ділянкою, площа якої становить 2,5674 га.

Поводження з відходами на даний час є екологічною проблемою для району та регіону в цілому. Утилізують відходи шляхом захоронення на полігонах. Вплив полігонів на навколишнє середовище є негативним явищем. Основним фактором впливу є фільтрат. Фільтрат проникає в ґрунт, ґрунтові та підземні води, що призводить до значного забруднення навколишнього середовища. Джерелом забруднення фільтрату в основному є розкладання харчових відходів і окислювання металів, так як процес розпаду складних органічних речовин відбувається вкрай повільно.

Полігони побутових відходів згубно впливають на довкілля, забруднюючи при цьому прилеглі території, повітря, ґрунти, водойми тощо.

Будівництво полігонів ПВ, які відповідали б екологічно-санітарним вимогам та оформлення згідно з чинним законодавством відведення земельних ділянок під них є надзвичайно актуальною проблемою. Технологічна недосконалість облаштування звалищ зумовлює забруднення поверхневих і підземних вод, створює загрозу погіршення екологічного, санітарно-епідеміологічного стану та здоров'я населення, деградації рекреаційних ресурсів. Екологічна ситуація ускладнюється ще й тому, що впродовж тривалого часу не вирішуються проблеми у сфері поводження з відходами, передусім через великі обсяги їх щорічного утворення, низький рівень використання та нагромадження.

Пріоритетними напрямками діяльності військових адміністрацій району після деокупації територій громад стане вирішення проблем чистоти міст. Утворення значної кількості стихійних сміттєзвалищ в містах та загалом в громадах негативно впливатиме на екологічний стан територіальних громад. Основними завданнями в цьому напрямку стане ліквідація стихійних сміттєзвалищ, які утворились в період окупації громад, та в подальшому робота серед населення щодо укладання договорів на вивіз ПВ. Складовою чистих міст стане також закриття полігонів побутових відходів, які практично заповнені, та

виконання робіт з рекультивації. Виділення земельних ділянок для будівництва заводу з переробки сміття, проведення стратегічної екологічної оцінки впливу, стануть першими кроками до виконання заходу з закриття полігонів ПВ та втілення новітніх технологій з утилізації ПВ.

Природно-заповідний фонд

На території Северодонецького району площа до повномасштабного вторгнення країни-агресора становила 12421,5119 га.

Існували об'єкти природно-заповідного фонду в територіальних громадах району.

У Кременській міській територіальній громаді обліковується природно-заповідний фонд загальною площею 4246,5 га:

заповідні урочища місцевого значення, які розташовані на території національного природного парку «Кременські ліси»: «Дубовий гай» (5 га), «Білоусова садка» (7,7 га), «Сіточне» (13 га), «Хрящуха» (14,9 га);

заповідне урочище державного значення «Широке» (122 га);

ботанічний заказник державного значення «Сафоново» (21,7 га);

ботанічний заказник місцевого значення «Серебрянський» (107,1 га);

гідрологічний заказник місцевого значення «Кременські каптажі» (3900 га);

зоологічний заказник місцевого значення «Жеребець» (55 га);

гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Новокраснянські джерела» (0,1 га).

З метою розширення мережі заповідного фонду Указом Президента України від 10.09.2019 № 678 «Про створення національного природного парку «Кременські ліси» було оголошено новий об'єкт природно-заповідного фонду загальнодержавного значення загальною площею 7269,0 га за рахунок земель державної власності, які знаходяться у постійному користуванні ДП «Кременське ЛМГ».

На території Гірської міської територіальної громади розташовані 4 об'єкта природно-заповідного фонду загальною площею 11,11 га:

пам'ятка природи ботанічна «Дубовий гай» (10 га), яка оголошена рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради від 07.12.1971 № 402, від 01.08.1972 № 251, від 12.07.1980 № 300, від 28.06.1984 № 247;

пам'ятка природи гідрологічна «Золотівське джерело» (0,1 га), яка оголошена рішеннями виконкому Ворошиловградської обласної ради від 07.12.1971 № 402, від 01.08.1972 № 251, від 12.07.1980 № 300, від 28.06.1984 № 247;

пам'ятка природи ботанічна «Віковий дуб» (0,01 га), яка оголошена рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради від 07.12.1971 № 402, від 28.06.1984 № 247;

пам'ятка природи геологічна «Марфина Могила» (1,0 га), яка оголошена рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради від 04.02.1969 № 72, від 28.06.1984 № 247;

На території Лисичанської міської територіальної громади розташовані 4 об'єкти природно-заповідного фонду, загальною площею 423,1 га:

геологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Конгресів яр», загальною площею 20,0000 га, яка оголошена розпорядженням Ради Міністрів УРСР від 14.10.1975 № 780-р, постановою держкомітету УРСР по екології і раціональному природокористуванню від 30.08.1990 № 18;

гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Рай-Олександрівське джерело», загальною площею 0,1000 га, яка оголошена рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради від 07.12.1971 № 402 та 28.06.1984 № 247;

лісовий заказник місцевого значення «Білогорівський», загальною площею 344,0000 га, який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 23.12.2005 № 22/14;

лісовий заказник місцевого значення «Золотарівський», загальною площею 59,0000 га, який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 23.12.2005 № 22/14.

На території Попаснянської міської територіальної громади розташовані 3 об'єкти природно-заповідного фонду, загальною площею 487, 4315 га:

заказник ландшафтний «Врубівський» (142,96 га), який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 28.02.2013 № 17/31;

заказник ландшафтний «Новозванівський» (209,8 га), який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 28.02.2013 № 17/30;

заказник ландшафтний «Борсуча балка» (134,6715 га), який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 28.02.2013 № 17/35.

На території Рубіжанської територіальної громади розташований 1 об'єкт природно-заповідного фонду пам'ятка природи гідрологічна «Климівське джерело» (0,1 га), яка оголошена рішеннями виконкому Ворошиловградської обласної ради від 07.12.1971 № 402, від 01.08.1972 № 251, від 28.06.1984 № 247.

На території Северодонецької міської територіальної громади розташований 1 об'єкт природно-заповідного фонду заказник ландшафтний «Нижній суходіл» (141,2 га), який оголошений рішенням Луганської обласної ради від 24.02.2012 № 10/57.

Також на території Северодонецького району розташований за межами населених пунктів заповідне урочище «Шамраєва дача» (330,5019га), яке оголошено рішенням виконкому Ворошиловградської обласної ради від 28.06.1984 № 247 рішенням Луганської обласної ради від 31.08.2011 № 6/42.

Основні проблеми:

наявність великої кількості відходів від руйнувань;

незахищеність поверхневих вод басейну р. Сіверського Донця та підземних вод питної якості;

накопичення великих обсягів побутових та промислових відходів I-IV класів небезпеки та низький рівень їх утилізації;

відсутність сміттєпереробних заводів;

порушення системи спостережень за станом атмосферного повітря;

проведення оцінки/аналізу ступеня заподіяння шкоди та збитків флори, фауни внаслідок збройної агресії Російської Федерації запланованим територіям для заповідання.

Основні завдання:

відновлення, реконструкція та будівництво очисних споруд з метою зниження рівня забруднення вод забруднюючими речовинами, а також зменшення скиду недостатньо очищених стічних вод;

санітарна очистка берегів та русел річок у місцях ведення активних бойових дій від решток військової техніки, ємностей пально-мастильних матеріалів та інших відходів війни, і, зокрема, русла р. Сіверського Донця як джерела питного водопостачання для потреб населення району та області (с. Білогорівка);

відновлення та створення постів державної системи моніторингу атмосферного повітря;

відновлення пошкоджених та розбудова нових об'єктів оброблення відходів;

забезпечення повного збирання, перевезення, перероблення, утилізації та захоронення ПВ і запобігання їх шкідливій дії на навколишнє природне середовище та здоров'я людей;

залучення пересувних дробарок будівельних відходів, обладнання для фактичного розбору та сортування;

підвищення рівня екологічної свідомості населення;

збільшення площі земель з природними ландшафтами до рівня, достатнього для збереження їх різноманіття, близького до притаманного їм природного стану, та формування їх територіально єдиної системи для забезпечення можливості природних шляхів міграції та поширення видів рослин і тварин, яка б забезпечувала збереження природних екосистем, видів рослинного і тваринного світу та їх популяцій.

Очікувані результати:

здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;

забезпечення відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів;

додержання екологічно безпечних умов для життя і здоров'я людей;

отримання достовірних прогнозів щодо стану довкілля та прийняття управлінських рішень у частині зменшення впливу на навколишнє природне середовище викидів в атмосферне повітря на території району;

розширення територій природно-заповідного фонду (шляхом оголошення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду).

1.26. Цивільний захист

Діяльність територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту району спрямована на забезпечення захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідацію їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та особливий період.

Забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

Більшість населених пунктів Северодонецького району розташовані на відстані понад 15 км від існуючих пожежно-рятувальних підрозділів, значна їх віддаленість у поєднанні з неякісним дорожнім покриттям призводять до того, що час слідування пожежного розрахунку до місця виклику становить понад 20 хвилин, внаслідок чого знижується рівень безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій та пожеж.

Створення пожежно-рятувальних підрозділів, центрів безпеки громадян у населених пунктах району дозволить знизити ризик виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, мінімізувати збитки під час виникнення таких ситуацій, своєчасно та якісно проводити невідкладні відновлювальні роботи і заходи, спрямовані на ліквідацію надзвичайних ситуацій, забезпечити час реагування на надзвичайні ситуації до 20 хвилин.

Проведення розмінування населених пунктів Северодонецького району.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації проти України та майже повною окупацією території Северодонецького району 2693,2 км² (або 269320 га) вважаються імовірно забрудненою територією вибухонебезпечними предметами та потребують проведення робіт гуманітарного розмінування.

З метою вирішення гуманітарних проблем мешканців району, враховуючи оцінку обстановки, з підрозділами розмінування ДСНС, ЗСУ, Северодонецькою райдержадміністрацією та міськими військовими адміністраціями буде погоджено Схеми під'їзних шляхів та територій, які потребують першочергового розмінування та Перелік під'їзних шляхів для забезпечення гуманітарних потреб населення територіальних громади Северодонецького району. З метою негайного забезпечення населення питною водою потрібне розмінування свердловин на території громад для подачі води в систему водопостачання до магістральних ліній, незалежно від наявності електропостачання та характеру руйнації насосних станцій. Після узагальнення інформації від міських військових адміністрацій про ділянки місцевості на деокупованих територіях громад, які потребують першочергового виконання заходів з розмінування, будуть подані заявки на розмінування до Групи цивільно-військового співробітництва ОСУВ «Хортиця». Місця знешкодження (знищення) вибухонебезпечних предметів (підривні майданчики) будуть затверджені на засіданнях комісій ТЕБ та НС.

Оповіщення населення.

З метою захисту населення, зменшення втрат та шкоди економіці в разі виникнення надзвичайної ситуації основним завданням має бути оповіщення населення, керівного складу органів влади про надзвичайну ситуацію в мирний, військовий час і доведення необхідної інформації про хід її розвитку, заходи, які вживаються для локалізації надзвичайної ситуації.

Від того, як населення буде поінформоване про надзвичайну ситуацію у перші хвилини та години, залежатимуть її наслідки та життя людей.

Гарантоване і своєчасне інформування та оповіщення населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій є одним з найважливіших завдань органів влади. Для виконання цього завдання в районі повинна функціонувати територіальна автоматизована система централізованого оповіщення та місцеві

автоматизовані системи централізованого оповіщення (далі – ТАСЦО, МАСЦО відповідно).

Наявну ТАСЦО побудовано у 80-х роках минулого століття. МАСЦО не було. На цей час ТАСЦО не відповідає сучасним вимогам, крім того знаходиться на окупованій території району.

З початку збройної агресії майже вся територія району є тимчасово окупованою. За інформацією з різних джерел, інфраструктуру, що забезпечувала оповіщення, зруйновано. Приміщення, де знаходилася апаратура оповіщення, також частково зруйновано. Таким чином, на сьогодні в районі відсутні ТАСЦО, МАСЦО.

Захисні споруди цивільного захисту.

У Северодонецькому районі на обліку знаходилось 252 захисні споруди цивільного захисту (далі ЗСЦЗ), на теперішній час нажаль більших з яких зруйновано або пошкоджено.

Необхідна робота та заходи які потрібно буде виконати після деокупації:

організувати приведення усіх захисних споруд у готовність до використання та забезпечити цілодобовий і безперешкодний доступ населення до них;

вжити заходів щодо нарощування фонду захисних споруд з метою забезпечення укриття 100 % населення шляхом будівництва нових захисних споруд, а також обстеження та пристосування споруд підземного простору для укриття населення;

опрацювати питання створення кол-центрів при органах місцевої влади для прийому, обробки та оперативного реагування на звернення громадян з питань стану захисних споруд та наявних проблем;

посилити інформаційну роботу та забезпечити онлайн-доступ населенню до інформації про наявні захисні споруди, зокрема шляхом розробки електронних мап укриттів, чат-ботів та інших інформаційних інструментів.

Створення матеріальних резервів.

Протягом 2023 року виконувалися заходи з поповнення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Северодонецького району.

До розпорядження голови райдержадміністрації від 11.08.2021 № 295 «Про затвердження номенклатури та обсягів матеріального резерву для попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій, та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню на території Северодонецького району» внесено зміни в частину доповнення необхідними матеріальними цінностями. Усього поповнено на суму 1634,461 тис. грн.

Міські військові адміністрації Северодонецького району також проводять роботу щодо поповнення та накопичення матеріальних цінностей до місцевих матеріальних резервів, придбано матеріалів на суму 194 499,361 тис. грн.

Протягом 2023 року з метою попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, а також підвищення обороноздатності району, головою районної державної адміністрації – начальником районної військової адміністрації були затверджені розпорядження:

від 27.06.2023 № 56 «Про виділення матеріальних цінностей з місцевого матеріального резерву» на суму 49,00 тис. грн для оперативного виконання заходів щодо забезпечення обороноздатності держави;

від 11.11.2023 № 88 «Про виділення матеріальних цінностей з місцевого матеріального резерву» на суму 1 840,00 тис. грн для забезпечення ефективної діяльності Координаційних центрів надання допомоги ВПО з Луганщини, а також забезпечення логістики з надання гуманітарної допомоги військовим частинам Збройних Сил України, над якими здійснюється шефство;

від 11.11.2023 № 87 «Про виділення матеріальних цінностей з місцевого матеріального резерву» на суму 53,399 тис. грн для забезпечення сталого проходження осінньо-зимового періоду 2023-2024 роки в місці тимчасового перебування внутрішньо переміщених осіб з Луганщини;

від 01.11.2023 року «Про виділення матеріальних цінностей з місцевого матеріального резерву» на суму 41,792 тис. грн з метою задоволення нагальних потреб мешканців Сєверодонецького району та Луганської області в цілому, які тимчасово вимушено переміщені в Чернівецьку та Івано-Франківську області, забезпечення ефективної діяльності Координаційних центрів надання допомоги ВПО з Луганщини, а також забезпечення логістики з надання гуманітарної допомоги військовим частинам Збройних Сил України, над якими здійснюється шефство.

Основні проблеми:

неспроможність територіальної автоматизованої системи централізованого оповіщення району у повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань щодо оповіщення осіб керівного складу і чергових служб відповідних місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також населення;

відсутність необхідного фонду захисних споруд цивільного захисту;
недостатнє накопичення матеріального резерву для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Основні завдання:

реалізація Плану основних заходів цивільного захисту Сєверодонецького району на 2024-2027 роки;

сприяння створенню пожежно-рятувальних підрозділів місцевої, добровільної пожежної охорони, центрів безпеки громадян;

обстеження та проведення розмінування населених пунктів територіальних громад Сєверодонецького району;

створення нових сучасних ТАСЦО, МАСЦО із врахуванням новітніх, інформаційних та телекомунікаційних технологій, змін у суспільстві, що відбулися за період становлення і розвитку України як незалежної держави, після повної деокупації;

вжити заходів щодо нарощування фонду захисних споруд з метою забезпечення укриття 100 % населення шляхом будівництва нових захисних споруд, а також обстеження та пристосування споруд підземного простору для укриття населення;

поповнення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Северодонецького району.

Очікувані результати:

підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків надзвичайних ситуацій;

забезпечення оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій;

накопичення місцевих матеріальних резервів для запобігання виникненню і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на території Северодонецького району.

2. Мета, завдання та заходи соціально – економічного розвитку на 2024-2027 роки

Враховуючи умови воєнного стану в Україні, головною метою Програми є відновлення об'єктів критичної інфраструктури, створення умов для екологічної безпеки, економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громад Северодонецького району Луганської області, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Ця мета досягається через реалізацію чотирьох стратегічних цілей:

1. Економічне зростання району: конкурентоспроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище.
2. Відновлення критичної інфраструктури району.
3. Ефективне управління, орієнтоване на людину.
4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір.

Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань

Таблиця 2.1.

Стратегічні цілі	Оперативні цілі	Завдання
1	2	3
1. Економічне зростання регіону: конкурентоспроможність, смарт-спеціалізація, сприятливе бізнес-середовище	1.1. Розвиток інноваційних галузей економіки з високою доданою вартістю	1.1.1. Сприяти сталому розвитку галузей промисловості з високою доданою вартістю з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності 1.1.2. Підтримати розвиток регіональної інноваційної екосистеми
	1.2. Розвиток сільських територій на базі партнерства та кооперації	1.2.1. Сприяти підвищенню продуктивності та ефективності сільського господарства 1.2.2. Сприяти підвищенню ефективності переробки сільськогосподарської продукції
	1.3. Системна підтримка бізнесу та його диверсифікація	1.3.1. Надавати підтримку для розвитку малого та середнього підприємництва (МСП) та сприяти самозайнятості

1	2	3
		<p>населення з фокусом на підтримку жінок, молоді та представників вразливих груп</p> <p>1.3.2. Підвищити інвестиційну привабливість та сприяти міжнародній промоції району</p>
<p>2. Відновлення критичної інфраструктури району</p>	<p>2.1. Відновлення інфраструктури: логістика, енергозабезпечення</p>	<p>2.1.1. Забезпечити стале енергопостачання та підвищити рівень енергетичної безпеки</p> <p>2.1.2. Відновити транспортно-логістичну інфраструктуру та покращити транспортне сполучення з урахуванням вимог інклюзивності</p>
	<p>2.2. Відновлення та розвиток регіональної системи надання послуг населенню</p>	<p>2.2.1. Покращити доступ до якісних послуг на території, прилеглий до зони розмежування, з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності</p>
<p>3. Ефективне управління, орієнтоване на людину</p>	<p>3.1. Ефективне управління, комунікації та партнерства</p>	<p>3.1.1. Удосконалити управління регіональним розвитком з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності</p>
		<p>3.1.2. Сприяти розвитку демократичних інструментів у системі управління з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності</p>
		<p>3.1.3. Сприяти формуванню ефективної системи міжрегіонального партнерства</p>
	<p>3.2. Сприяння розвитку інфраструктури надання послуг</p>	<p>3.2.1. Відновити та розбудувати інфраструктуру інституцій обласного підпорядкування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності</p>
		<p>3.2.2. Сприяти розвитку інфраструктури та забезпечити надання послуг у громадах на засадах співфінансування з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності</p>
	<p>3.3. Безпечне, енерго-, ресурсозберігаюче та енергоефективне середовище</p>	<p>3.3.1. Створити систему поводження з побутовими відходами</p>
		<p>3.3.2. Сприяти раціональному використанню водних ресурсів та зменшенню забруднення природного середовища скидами стічних вод</p>
<p>3.3.3. Сприяти енергоефективності та розвитку альтернативної енергетики</p>		
<p>4. Безпека, національна ідентичність та цілісний інформаційний простір</p>	<p>4.1. Безпечна територія</p>	<p>4.1.1. Створити безпечні умови для проживання та пересування територією області з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу</p>
	<p>4.2. Формування системи цінностей на засадах загальноукраїнської єдності та соціальної згуртованості</p>	<p>4.2.1. Сприяти формуванню активного громадянського суспільства з урахуванням гендерно орієнтованого підходу</p>

Очікувані результати визначені Програмою, реалізовуватимуться шляхом тісної співпраці органів державної, місцевої влади, міжнародних партнерів, бізнесу, громадян та громадських організацій.

Основні завдання Програми та пріоритетні напрями діяльності в районі трансформовані в перелік конкретних заходів з її реалізації та згруповані у розділи, які відповідають стратегічним та оперативним цілям розвитку району.

Виконання завдань Програми дасть змогу відновити економічний потенціал району з міцним підґрунтям для стабільного зростання якості життя населення, максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли в районі через військову агресію Російської Федерації.

Заходи щодо забезпечення виконання завдань Програми соціально-економічного розвитку Сєвєродонецького району Луганської області на 2024-2027 роки викладено у додатку 2 до Програми.

3. Джерела фінансування програми соціально - економічного розвитку на 2024-2027 роки

3.1. Джерела формування та видатки бюджетних установ.

Військове вторгнення Російської Федерації на територію України та проведення бойових дій завдали значного удару економіці району, що безумовно відобразилося на виконанні районного бюджету 2023 року.

Відповідно до абзацу першого частини сьомої статті 75¹ Бюджетного кодексу України прогноз місцевого бюджету має містити положення, що включають основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку відповідної території.

Однак, на підставі Закону № 907-IX від 17.09.2020 з Бюджетного кодексу України було виключено частину п'яту статті 6 (введено в дію з 01.01.2021), де зазначалося поняття «зведений бюджет району». Таким чином, сукупність показників бюджетів, що формуються на території району, на теперішній час не визначається, основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку відповідної території за рахунок використання коштів районного бюджету відсутні.

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. Військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, що насамперед призводить до значних економічних втрат як в Україні, так і в регіоні Європи, Центральній Азії та решти світу.

Відповідно до частини першої статті 75 Бюджетного кодексу України проект районного бюджету на 2024 рік мав ґрунтуватися на показниках, визначених у прогнозі місцевого бюджету, схваленому у 2023 році.

Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку країни та, як

наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період. Тому до бюджетного законодавства внесено ряд змін, зокрема призупинено дію статті 751 Бюджетного кодексу України та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів (Закон України від 15.03.2022 № 2134-ІХ «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України»).

Тобто прогноз місцевого бюджету як документ середньострокового бюджетного планування у 2023 році не склався.

Виходячи із цього обсяги доходів і видатків районного бюджету на 2025-2027 роки не прогноуються.

Згідно з розпорядженням голови районної державної адміністрації – районної військової адміністрації від 19.12.2022 № 49 «Про районний бюджет Северодонецького району на 2023 рік» зі змінами станом на 31.12.2023:

доходна частина загального фонду районного бюджету:

без урахування міжбюджетних трансфертів складала: при плані 0,0 грн надійшло 340,0 грн або 0 % до плану та 0% до показників відповідного періоду минулого року (0 грн).

з урахуванням міжбюджетних трансфертів: при плані 1284900,0 грн надійшло 1285236,92 грн або 100,03 % до плану та 16,4 % до показників відповідного періоду минулого року (7833602,35 грн).

доходна частина спеціального фонду районного бюджету:

без урахування міжбюджетних трансфертів складає 0 %: при плані 1269760,60 грн. надійшло 0,0 грн;

з урахуванням міжбюджетних трансфертів – 59,16 %: при плані 3109760,60 грн надійшло 1839778,0 грн.

Фактичні надходження **загального фонду** районного бюджету з **урахуванням міжбюджетних трансфертів** за 2023 рік склали 1285236,92 грн, в т.ч.:

«Податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності» - при плані 0,0 грн, надійшло 340,0 грн (або 0 %), відповідно до показника минулого року (0 грн.) надходження збільшились на 340,0 грн в загальному обсязі надходжень склали 0,3 %. Протягом року до районного бюджету надійшли кошти у розмірі 340,0 грн. а саме: 17 листопада 2023 (код ЄДРПОУ 21756601 Кременська районна рада - сплата грошової заборгованості по акту перевірки 22/12-32-04-06-01 від 07.11.2023);

«Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень» – 1284896,92 грн, при планових показниках 1284900,0 грн, або 100 % відповідно до аналогічного періоду минулого року (7833602,35 грн) надходження зменшились на 6548705,43 грн.

Фактичні надходження **спеціального фонду** районного бюджету з **урахуванням міжбюджетних трансфертів** за 2023 рік склали 1839778,0 грн, в т.ч.:

«Благодійні внески, гранти та дарунки», при плані 1269760,60 грн, надійшло 1269760,60 грн, або 100 % до плану у зв'язку з отриманням Северодонецькою районною державною адміністрацією матеріальних

цінностей від Кімонікс Інтернешнл, в рамках проєкту USAID «Демократичне врядування у Східній Україні» (DG East), з метою поповнення матеріального резерву для попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій та надання невідкладної допомоги постраждалому населенню на території Северодонецького району.

«Інші субвенції з місцевого бюджету», при плані 1840000,0 грн, надійшло 1839778,0 грн, або 99,99 % – на здійснення заходів щодо усунення наслідків ескалації воєнного конфлікту, запобігання виникненню надзвичайної ситуації та гуманітарної катастрофи у Северодонецькому районі.

Таке катастрофічне скорочення ресурсних можливостей районного бюджету призвело до запровадження жорсткого режиму економії бюджетних коштів.

На видатки загального фонду районного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів спрямовано 2700416,0 грн, касові видатки – 2584498,98 грн, або 95,71 % до планового показника, а саме утримання Северодонецької районної ради та виконання районних програм.

Станом на 01.01.2024 залишки коштів районного бюджету сформовано в обсязі 4599,97998 тис. грн, з яких:

кошти на основному котловому рахунку – 3020,16904 тис. грн;

кошти іншої дотації – 1579,81094 тис. грн.

Станом на 01.01.2024 вільний залишок бюджетних коштів районного бюджету складає 4588,38498 тис. грн з яких:

залишок коштів на основному рахунку – 3008,57404 тис. грн;

залишок іншої дотації – 1579,81094 тис. грн.

Доходна та видаткова частина районного бюджету Северодонецького району на 2024 рік затверджена у сумі 1449,9 тис. грн за рахунок «Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення окремих видатків районних рад, спрямованих на виконання їх повноважень» у структурі доходів складає 100 %.

Основні проблеми:

тимчасова окупація території району;

руйнування та пошкодження майна суб'єктів господарювання;

релокація підприємств району до безпечних регіонів України;

недостатність обсягів надходжень податків і зборів до бюджету;

дотаційність місцевих бюджетів району.

Основні завдання:

створення сприятливих умов для відновлення роботи платників податків на території району після деокупації;

забезпечення надходжень податків і зборів (обов'язкових платежів), митних та інших платежів до бюджетів усіх рівнів в обсягах, передбачених державним і місцевими бюджетами;

підвищення ефективності управління бюджетними коштами шляхом застосування дієвих методів економії бюджетних коштів;

активізація фінансового потенціалу, нарощування джерел та бази надходжень до районного бюджету;

забезпечення стабільного розвитку району, концентрації фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку району, економічного зростання та виконання заходів, передбачених місцевими бюджетними програмами;

посилення бюджетної дисципліни та контролю за витратами, недопущення утворення бюджетної заборгованості за основними соціальними виплатами та витратами на оплату спожитих енергоносіїв та комунальних послуг.

Очікувані результати:

збільшення надходжень до бюджету;

ресурсне забезпечення основних функцій та завдань місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

наповнення дохідної частини бюджету;

усунення порушень у бюджетній сфері, дотримання законодавства на усіх стадіях бюджетного процесу.

